

Ringmärkningen vid Falsterbo Fågelstation 2019

Ringning at Falsterbo Bird Observatory 2019

Meddelande nr. 329 från Falsterbo Fågelstation

Sophie Ehnborn, Lennart Karlsson & Marc Illa

Ringmärkningen vid Falsterbo Fågelstation 2019 bedrevs med fortsatt huvudinriktning på långsiktig populationsövervakning enligt standardiserade metoder, nu för 40:e året i rad. Totalt ringmärktes 14 149 fåglar av 80 arter (inkl. en hybrid) inom den standardiserade verksamheten (medeltal 1980–2009: 22 491 fåglar av 81 arter). Vårsäsongen vid Fyren var präglad av låga antal även av de normalt talrika arterna och antalet märkta fåglar (4 072) blev 7 % högre än medeltalet. Höstens resultat (7 602) var däremot 47 % lägre än medeltalet. Säsongssumman vid Flommen under hösten (2 475) var låg, motsvarande 58 % av medeltalet.

Utöver standardprogrammet genomfördes en del insatser för att ringmärka speciella artgrupper eller arter (sumphöns, tärnor, ugglor, piplärkor m.fl.). Häri ingår också märkning av boungar.

Den totala årssumman blev 14 710 fåglar av 100 arter (inkl. en hybrid). Utöver hybriden har ingen ny märkart tillkommit. Det betyder att det totala antalet fåglar, som märkts vid stationen 1947–2018, är uppe i 1 217 549 ex av 229 arter (+fem sorters hybrider).

I denna rapport ges som vanligt en sammanfattning av det gångna verksamhetsåret, en redovisning av långsiktiga beståndsförändringar samt en översiktlig kommentar till inkomna återfynd.

METODIK

Standardiserad ringmärkning genomfördes 2019 för 40:e året i rad. Verksamheten är fördelad på tre säsonger: en vårsäsong (21 mars–10 juni) och en höstsäsong (21 juli–10 november) med ringmärkning i trädgården som omger Falsterbo fyr (Fyren) samt en höstsäsong (21 juli–30 september) med ringmärkning i Flommen, dvs. vassbältet en knapp kilometer norr om Fyren. Ringmärkning bedrivs dagligen men vid väderlägen eller andra faror, som kan äventyra fåglarnas välbefinnande, anpassas eller inställs verksamheten. Den dagliga verksamhetstiden räknas alltid från gryningen och är minst fyra timmar under våren och minst sex timmar under hösten. Samtliga fåglar inom det standardiserade programmet fångas med hjälp av slöjnet, max 20 på respektive fångstplats. Inga artificiella lockmetoder, som t.ex. uppspelning av ljud, får användas.

Siffrorna från den standardiserade ringmärkningen är direkt jämförbara med publicerade värden i tidigare årsrapporter. Endast data fr.o.m. 1980 behandlas således, om inte annat anges. I jämförelser mellan ringmärkningssiffror från olika år avser uttrycken ”referensvärde”, ”medeltal”, ”normalt” etc. 30-årsmedeltalet 1980–2009, vilket används som generellt riktvärde och som grund (index=100) vid trendberäkning. Klockslag anges alltid i svensk normaltid (UTC+1 timme). Väderuppgifter har hämtats från SMHI:s, numera internetutgivna, tidskrift ”Väder och Vatten” samt direkt från väderstationen vid Falsterbo fyr. Som jämförelsetal för väderdata (utom soldid) används de officiella medelvärdena 1961–90.

För statistiska test av trender har Spearmans rangkorrelationstest använts. Detta test visar kontinuiteten hos en trend men tar ingen hänsyn till den kvantitativa förändringen. Hög signifikans betyder alltså inte nödvändigtvis att arten ökat eller minskat mycket kraftigt, utan att det skett mycket kontinuerligt.

VÄDER 2019

Mars månad var mildare än normalt för stora delar av landet. För Falsterbos del var det den varmaste marsmånaden sedan 2007 och den fjärde varmaste totalt. April blev en varm och torr månad. Den 2–7 april bjöd i allmänhet på för årstiden lite varmare väder än normalt. Detta ersattes dock av kyligt väder och frost under främst 9–13 april. Därefter blev det allt varmare och den 17–29 april bjöd på för årstiden mycket varmt väder och generellt måttliga vindar. Sammantaget gjorde detta att månaden som helhet blev varm i hela Sverige. Temperaturöverskotten blev rätt allmänt 2–4 grader från vad som är normalt utifrån nuvarande referensperiod 1961–1990. Efter en varm april vände det i maj och det blev kyligare och ostadigt, men tack vare en varm period 15–23 maj blev månaden som helhet normal eller nära normal i temperaturer. De första tio dagarna i juni var vädret omväxlande med svaga till friska vindar, lite nederbörd och behagliga temperaturer.

Vädret i slutet av juli månad var varmt och torrt. Augusti månad präglades av ganska ostadigt väder fram till den 24:e med passerande nederbördsområden och skurar. Den avslutande veckan tog dock ett högttryck sig in över landet och gav soligt och mycket varmt väder, i Falsterbo upp emot 25°C. Det följdes av ett rejält åskoväder över södra Sverige. I Falsterbo (startår 1880) blev månaden tillsammans med 1938–1939 den totalt sett sjätte varmaste.

September blev för landet som helhet en lite varmare månad än normalt och var i allmänhet nederbördsrikare än normalt i främst den västra delen av landet. Tidvis blåste det frisk till hård vind men och en längre period med hårda vindar uppmättes 13–18 september och i samband med att kalla nordvästvindar fördes ner över landet tillsammans med ett rejält åskväder uppmättes en medelvind på 20 m/s och 29,4 m/s i byvinden i Falsterbo 17 september.

Föregående uppslag t.v.: Ringmärkt lövsångare. Falsterbo 19 augusti 2019. Foto: P-G Bentz.

Föregående uppslag t.h.: Stephen Menzie och Marc Illa ringmärker i oktober 2019. Foto: Björn Malmhagen.

Oktober inleddes kyligt med nordostliga vindar och temperaturer under det normala i så gott som hela landet. Den 6–7 oktober var temperaturen mycket under det normala i Götaland och flera platser fick den kallaste inledningen på oktober på mer än 20 år. I landets norra halva höll kylan i sig större delen av månaden. Detta bidrog till att den meteorologiska sommaren gjorde sitt tidigaste tillbakadragande på 40 år. För Götaland och Svealand gav kylan med sig och efter 1½ vecka vände det och blev mildare. Mitten av månaden var väldigt mild i Falsterbo. Andra veckan i oktober blev präglad av starka vindar men sen följde betydligt mindre blåst, utom några dagar i slutet av månaden. Under de första tio dagarna i november dominerades himlen av moln, det var disigt och dimmigt. Vindarna var dock måttliga.

Alla årets månader hade en medeltemperatur över det normala. Nederbörds mängderna och antalet soltimmar var också över medelvärdet men mer skiftande under året utan några extre-

mer åt vardera håll utom november som bara gav 24 soltimmar på hela månaden.

Vindarna under vårsäsongen var inte lika ensidigt ostliga som förra året. Under sista dekaderna i mars blåste det västliga vindar medan under nästan hela april var vinden östlig. Från slutet av april till och med 10 juni blåste det huvudsakligen västliga vindar utom perioden 14–22 maj då vindarna kom från östsektorn. Vindstyrkor på högst 4 m/s noterades under två dagar i mars, 13 i april, fyra i maj och tre i den första junidekaden. Blåsiga dagar med minst 10 m/s förekom vid tre tillfällen i mars, fyra i april, sju dagar i maj och ingen dag i första junidekaden.

Under höstsäsongen var inslaget av vindar från västsektorn (SW–NW) hela tiden starkt: augusti (19 dagar), september (19 dagar), oktober (15 dagar). Sammanhängande östvindspe-rioder noterades endast under nio dagar i slutet av juli, fyra dagar i slutet av augusti, fem dagar under sista dekaderna i september och fyra dagar i början av oktober.

Fyrträdgården en septembereftermiddag. Foto: Justin Bauer.

Höststormarna lyste åter med sin frånvaro även 2019. Den högsta vindstyrkan (17 m/s) uppmättes både 17 och 30 september. I övrigt förekom en dag i sista julidekaden, två dagar i augusti, tio i september, nio i oktober och ingen dag i perioden 1–10 november, då det blåste minst 10 m/s.

Vindstyrkor på högst 4 m/s förekom under fyra dagar i sista julidekaden, åtta i augusti, sex i september, åtta i oktober och fem i perioden 1–10 november. Se Appendix 2 för mer detaljerade sifferuppgifter.

VÅRSÄSONGEN

Resultat: Fyren 21 mars–10 juni (för sifferuppgifter, se Tabell 1 A–D, Figur 1 samt Appendix 1)

Vårens slutsumma blev 4 072 fåglar av 56 arter, vilket är högre än medelvärdet (3809) och når nästan topp 10 i den 40-åriga serien. De talrikaste arterna var rödhake (1515), lövsångare (594) och gransångare (318) (Tabell 1A). För

rödhaken är antalet 40 % över referensvärdet, för lövsångaren endast hälften och för gransångaren nästan fem gånger högre än medelvärdet! Ytterligare fem arter (gärdsmyg, järnsparv, rödstjärt, ärtsångare och kungsfågel) uppnådde tresiffriga summor.

Det var flera arter som ringmärktes i antal över medel: gärdsmyg, järnsparv, rödhake, taltrast, ärtsångare, svarthätta, gransångare och grå flugsnappare. Alla utom två, ärtsångare och grå flugsnappare, är arter som övervintrar norr om Sahara (Tabell 1B).

Arter som hamnade nära medel var trädpip-lärka, rödstjärt, koltrast, kärrsångare, härmsångare, trädgårdssångare och kungsfågel.

Några av arterna som märktes i antal under medelvärdet är näktergal, rörsångare, lövsångare, svartvit flugsnappare och törnskata, där samtliga är tropikflyttare, dvs. långflyttande arter, men även bofink och grönfink var färre än normalt (Tabell 1C).

Det blev tretton dagar med tresiffrigt antal

Ringtrast, hane, ringmärkt 7 april 2019. Foto: Ida Fahlstedt.

ringmärkta fåglar och de bästa fångstdagarna inföll ganska naturligt den sista aprildekaden, efter den kyliga perioden. Både 20 och 26 april ringmärktes över 400 fåglar (Tabell 1D).

Det milda vädret i mars och vårens tidiga antågande skulle kunna påverka antalen av de tidiga arterna, t.ex. koltrast, kungsfågel och bofink, där det är möjligt att en del passerar innan säsongen startar. Även brandkronad kungsfågel hör till denna grupp men fenologin är ännu osäker.

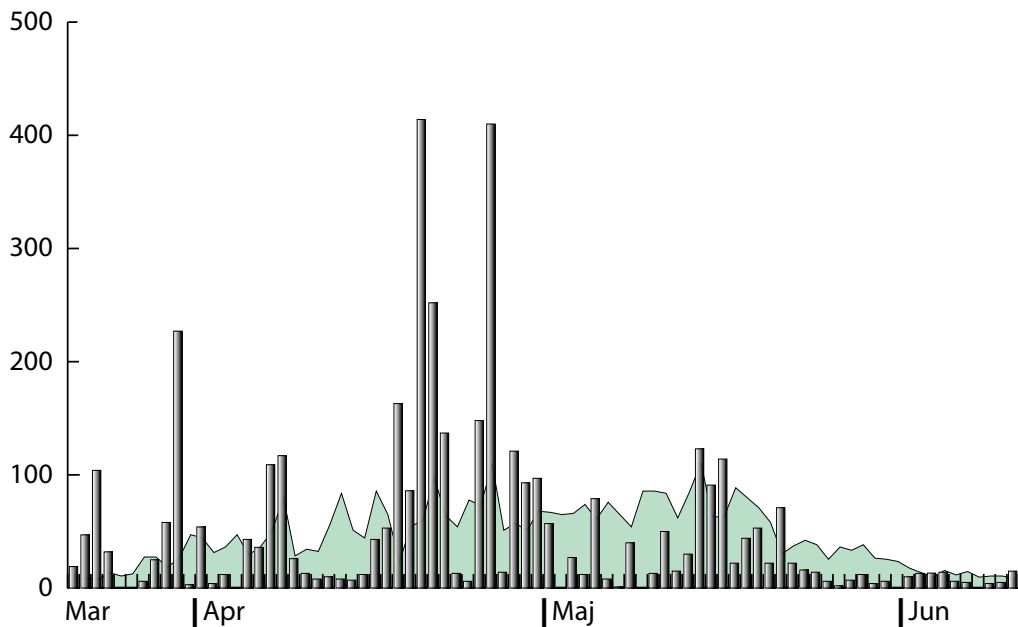
Fördelningen av fångsten över säsongen blev något ojämn (Figur 1). Köldperioderna i mitten av april och början av maj påverkade en del. I april stoppades sträcket troligen upp till viss del och när värmen sen kom blev dagssummorna ganska höga. Under perioden 18–28 april fångades mer än 43 % av hela säsongssumman. Detta är ju normalt topp-perioden men i år blev det ännu mer uttalat. Även de första tio dagarna i maj brukar vara bra men i år dämpades det av kyla. Däremot blev det några ganska bra dagar under den andra majdekaden när värmen kom.

Några av vårens rariteter eller mer udda arter: två nattskräror, två göktytor, en blåhake och en ringtrast.

Vårfenologi

Vårens två kyliga perioder har påverkat årets mediandatum. Det blev ganska stora skillnader jämfört med förra året. En stor del av årets fåglar ringmärktes under sista aprildekaden och detta innebär att för flera av de europaflyttande har mediandatum försenats med 4–5 dagar jämfört med genomsnittet för 2010-talet. För tropikflyttarna innebär kylan i början av maj att mediandatum för rödstjärt, trädgårdssångare och lövsångare försenades. Däremot påverkades inte ärt- och törnsångare, då en större andel hinner anlända redan i april.

Tioårsmedelvärdena för ankomsttider i Tabell 2 är uppdelad i två grupper, långflyttare resp. arter som övervintrar i Europa. Det generella mönstret är att arterna anländer allt tidigare numera jämfört med 1980-talet. De

Figur 1. Dagssummor (staplar) vid Fyren under våren 2019 (21 mars–10 juni) i förhållande till medeldagssummor 1980–2009. *Daily totals (columns) at the Lighthouse garden during spring 2019 (21 March–10 June) compared to average daily totals 1980–2009.*

TABELL 1

Antal ringmärkta fåglar under våren 2019 (Fyren 21 mars–10 juni, standardiserat).

Ringed birds during spring 2019 (Lighthouse garden 21 March–10 June, standardised).

1 A: De tio talrikaste (N) arterna jämte referensvärden MV (medeltal 1980–2009) och procent av dessa N/MV (INDEX).

The ten most numerous (N) species, reference number MV (average 1980-2009) and percentage of these N/MV (INDEX).

ART	N	MV	INDEX
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	1515	1073	141
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	594	1204	49
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	318	64	497
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	280	157	178
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	206	192	107
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	143	107	134
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	123	75	164
Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	100	100	100
Bofink <i>Fringilla coelebs</i>	94	105	89
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	81	49	165

1 B: Urval av arter som var ovanligt talrika relativt sina referensvärden (≥ 30 %).

A selection of species with numbers significantly above their reference numbers.

ART	N	MV	INDEX
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	123	75	164
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	280	157	178
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	1515	1073	141
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	81	49	165
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	143	107	134
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	72	55	131
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	318	64	497
Brandkronad kungsfågel <i>Regulus ignicapilla</i>	10	3	333
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	36	19	189
Hämpling <i>Linaria cannabina</i>	35	16	219
Gräsiska <i>Acanthis flammea</i>	11	4	275

1 C: Urval av arter som var ovanligt fåtaliga relativt sina referensvärden (≤ 30 %).

A selection of species with numbers significantly below their reference numbers.

ART	N	MV	INDEX
Sädesärla <i>Motacilla alba</i>	6	11	54
Svart rödstjärt <i>Phoenicurus ochruros</i>	4	8	50
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	3	25	12
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	594	1204	49
Mindre flugsnappare <i>Ficedula parva</i>	1	2	50
Svartvit flugsnappare <i>F. hypoleuca</i>	23	37	62
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	8	18	44

TABELL 1 FORTS.

Antal ringmärkta fåglar under våren 2019 (Fyren 21 mars–10 juni, standardiserat).

Ringed birds during spring 2019 (Lighthouse garden 21 March–10 June, standardised).

1 D: De tio högsta dagssummorna, datum samt talrikaste arter.

The ten highest daily totals during, date and most numerous species.

DATUM	SUMMA	VARAV MEST	ANTAL
2019-04-20	414	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	282
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	40
		Lövsångare <i>Ph. trochilus</i>	28
		Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	24
2019-04-26	410	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	268
		Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	25
		Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	23
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	23
		Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	17
2019-04-21	252	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	128
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	33
		Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	25
		Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	17
2019-03-30	227	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	176
		Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	15
2019-04-18	163	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	95
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	27
2020-04-25	148	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	87
		Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	11
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	11
2020-04-22	137	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	87
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	13
2019-05-14	123	Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	71
		Rödstart <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	18
		Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	14
2019-04-28	121	Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	42
		Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	29
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	10
2019-04-08	117	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	71
		Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	14
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	13

fem långflyttande arterna har i genomsnitt lite större skillnad än de som övervintrar i Europa, gransångaren undantagen. I gransångarens fall är sannolikt den snabba och stora beståndsökningen en faktor. Det finns också en tendens att skillnaderna i ankomsttid växer mest efter sekelskiftet.

HÖSTSÄSONGEN

Resultat: Fyren 21 juli–10 november (för sifferuppgifter, se Tabell 3 A–D, Figur 2 samt Appendix 1)

Säsongssumman blev 7 602 av 58 arter (inkl. hybrider), drygt 50 % av medelvärdet (14 424). Det är den fjärde sämsta summan sedan 1980.

TABELL 2

Ankomsttid per decennium. *Arrival dates per decade.*

Ankomsttid (mediandatum, MD) per decennium och 2019 (MD 19) för fem arter av europaflyttare och fem arter tropikflyttare.

Arrival dates (median date, MD) per decade and in 2019 (MD 19) in five short/medium-distance migrants and five species of long-distance migrants.

ART	MD 80-89	MD 90-99	MD 00-09	MD 10-19	DIF	MD 19
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	18 apr	18 apr	15 apr	11 apr	-7	21 apr
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	17 apr	23 apr	17 apr	16 apr	-1	20 apr
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	20 apr	22 apr	19 apr	16 apr	-4	21 apr
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	01 maj	28 apr	22 apr	19 apr	-12	20 apr
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	08 apr	09 apr	04 apr	04 apr	-4	09 apr
Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	16 maj	15 maj	12 maj	08 maj	-8	14 maj
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	12 maj	14 maj	10 maj	07 maj	-5	10 maj
Törnsångare <i>S. communis</i>	22 maj	21 maj	19 maj	19 maj	-3	17 maj
Trädgårdssångare <i>S. borin</i>	28 maj	24 maj	25 maj	22 maj	-6	19 maj
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	12 maj	11 maj	08 maj	07 maj	-5	8 maj

Generellt mönster var ett de normalt talrikaste arterna ringmärktes i antal i nivå med eller under genomsnittet. Dessutom var avsaknaden av s.k. invasionsarter närmast total. Talrikaste arter blev i år rödhake (2250), kungsfågel (1417), gransångare (742), gärdsmyg (682) och lövsångare (473) (Tabell 3A).

Arter som fångades i antal över medel var koltrast, ärtsångare, törnsångare, gransångare och steglits (Tabell 3B). Många av de normalt talrika arterna finns bland de som fångades i antal nära medel: gärdsmyg, järnsparv, rödhake och härmsångare. Fåtalig, men nära medel var också näktergal.

Törnsångare, 2K+ & 1K, ringmärkta 8 september 2019. Arten var ovanligt talrik relativt sitt referensvärde.

Foto: Björn Malmhagen.

TABELL 3

Antal ringmärkta fåglar under hösten 2019 (Fyren 21 juli–10 november, standardiserat).

Ringed birds during autumn 2019 (Lighthouse garden 21 July–10 November, standardised).

3 A: De tio talrikaste (N) arterna jämte referensvärden MV (medeltal 1980–2009) och procent av dessa N/MV (INDEX).

The ten most numerous (N) species, reference number MV (average 1980-2009) and percentage of these N/MV (INDEX).

ART	N	MV	INDEX
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	2250	2435	92
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	1417	2418	59
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	742	154	482
Gårdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	682	663	103
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	473	1111	43
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	211	251	84
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	203	237	86
Pilfink <i>Passer montanus</i>	188	71	265
Bofink <i>Fringilla coelebs</i>	135	201	67
Grönsiska <i>Spinus spinus</i>	131	590	22

3 B: Urval av arter som var ovanligt talrika relativt sina referensvärden (>30 %).

A selection of species with numbers significantly above their reference numbers.

ART	N	MV	INDEX
Sparvhök <i>Accipiter nisus</i>	69	30	230
Koltrast <i>Turdus merula</i>	90	47	191
Årtsångare <i>Sylvia curruca</i>	100	75	133
Törnsångare <i>S. communis</i>	57	40	142
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	742	154	482
Brandkronad kungsfågel <i>Regulus ignicapilla</i>	20	2	1000
Steglits <i>Carduelis carduelis</i>	12	2	600
Hämpling <i>Linaria cannabina</i>	24	6	400

Ett sådant här år blir det många arter med låga säsongssummor. Bland tropikflyttarna är de som ligger under medel: trädpiplärka, rödstjärt, trädgårdssångare, lövsångare, grå flugsnappare, svartvit flugsnappare och törnskata (Tabell 3C). Lövsångarens antal motsvarar 43 % av medelvärdet men det är ännu lägre för flera av arterna. Bland de mer kortflyttande arterna med antal under medel återfinns taltrast, kungsfågel, blåmes, talgoxe, trädkrypare, bofink, grönfink och grönsiska.

Inledningen av säsongen, under juli och augusti då merparten av de tropikflyttande arterna passerar, gav låga dagssummor under nästan hela perioden. Det är ju främst de låga antalen

av lövsångare som slår igenom. Inte en enda dag med mer än 50 ringmärkta lövsångare är anmärkningsvärt och en säsongssumma på 473 fåglar är den 7:e sämsta på 40 år. Inte förrän en vecka in i september ökade antalet fåglar när sträcket av rödhake och andra lite senare arter kom igång. I slutet av september förväntas blåmesarnas höststräck komma igång, men denna säsong uteblev de nästan helt. Höstsummorna på 112 blåmesar och 20 talgoxar (medel 3987 resp. 571) är de i särklass sämsta sedan 1980. Även andra mesar och finkar ringmärktes i låga antal och förklaringen bör ju vara den enorma fruktsättningen på bok, ek och flera andra av skogens arter. Ingen av de klassiska "invasions-

TABELL 3 FORTS.

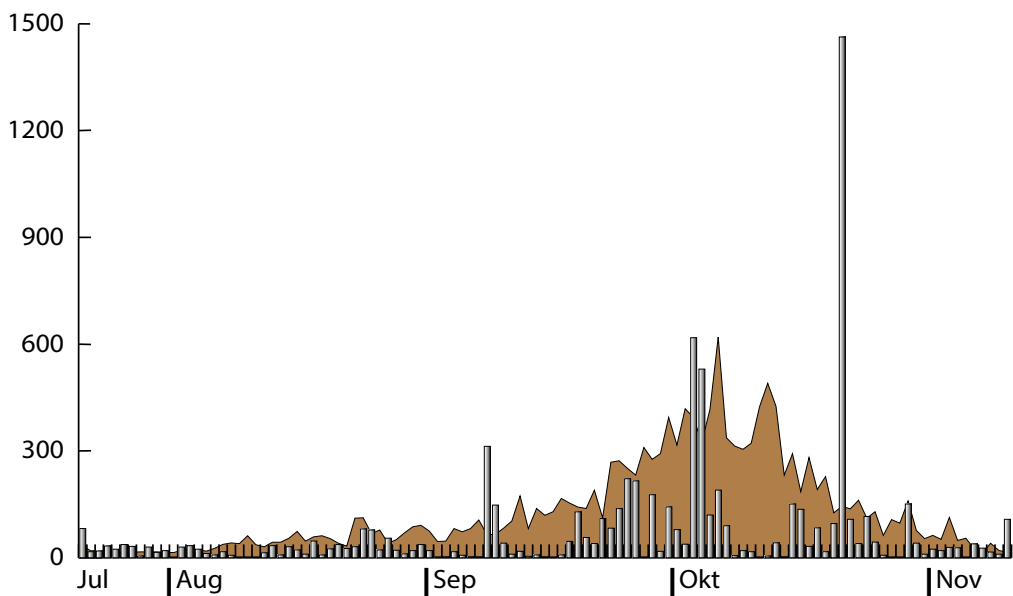
Antal ringmärkta fåglar under hösten 2019 (Fyren 21 juli–10 november, standardiserat).

Ringed birds during autumn 2019 (Lighthouse garden 21 July–10 November, standardised).

3 C: Urval av arter som var ovanligt fåtaliga relativt sina referensvärden (<30 %).

A selection of species with numbers significantly below their reference numbers.

ART	N	MV	INDEX
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	32	125	26
Sädesärla <i>Motacilla alba</i>	15	22	68
Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	124	182	68
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i>	2	9	22
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	1	9	11
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	68	173	39
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	473	1111	43
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	1417	2418	59
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	37	62	60
Mindre flugsnappare <i>Ficedula parva</i>	7	6	117
Svartvit flugsnappare <i>F. hypoleuca</i>	33	112	29
Stjärtmes <i>Aegithalos caudatus</i>	2	33	6
Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	112	3987	3
Talgoxe <i>Parus major</i>	20	571	4
Trädkrypare <i>Certhia familiaris</i>	7	26	27
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	6	17	35
Bofink <i>Fringilla coelebs</i>	135	201	67
Bergfink <i>F. montifringilla</i>	18	50	36
Grönfink <i>Chloris chloris</i>	29	91	32
Grönsiska <i>Spinus spinus</i>	131	590	22
Gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	6	42	14
Sävsparv <i>E. schoeniclus</i>	6	24	25

Figur 2. Dagssummor (staplar) vid Fyren under hösten 2019 (21 juli–10 nov) i förhållande till medeldagssummor 1980–2009. Daily totals (columns) at the Lighthouse garden during autumn 2019 (21 July–10 Nov) compared to average daily totals 1980–2009.

TABELL 3 FORTS.

Antal ringmärkta fåglar under hösten 2019 (Fyren 21 juli–10 november, standardiserat).

Ringed birds during autumn 2019 (Lighthouse garden 21 July–10 November, standardised).

3 D: De tio högsta dagssummorna, datum samt talrikaste arter.

The ten highest daily totals, date and most numerous species.

DATUM	SUMMA	VARAV MEST	ANTAL
2019-10-21	1463	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	713
		Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	428
		Gårdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	183
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	87
2019-10-03	618	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	260
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	117
		Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	112
2019-10-04	530	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	201
		Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	135
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	74
2019-09-08	313	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	195
		Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	45
		Rödstart <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	19
2019-09-25	222	Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	94
		Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	63
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	24
		Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	15
2019-09-26	216	Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	98
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	38
		Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	36
		Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	14
2019-10-06	190	Gårdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	54
		Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	34
		Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	28
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	26
2019-09-28	177	Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	98
		Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	44
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	15
2019-10-15	151	Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	34
		Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	28
		Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	20
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	17
		Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	10
2019-10-29	151	Gårdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	30
		Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	19
		Koltrast <i>Turdus merula</i>	19
		Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	16
		Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	11

arterna” fångades i några större antal, troligen p.g.a. av detta.

Kungsfågeln är också en av de normalt ”stora” arterna, men att förklara säsongens låga summa är svårt. Överlag kan man säga att fångstförhållandena under hösten har varit medelgod till

god. Inget extremväder under sommar eller höst och inga fastlåsta väderlägen som blockerar utan omväxlande förhållanden som brukar ge bra fångstmöjligheter. Dessutom skulle kylans intåg i oktober kunna ha påverkat och ”satt igång” sträcket. Då återstår teorier om en hård

vinter, mindre bra häckningssäsong eller att ett flertal väljer att inte flytta (förbi Falsterbo?).

I september ringmärktes tresiffriga dagssummor nio dagar, under tio dagar i oktober och en dag i november. Den 21 oktober uppnåddes fyrsiffrigt (Figur 2 och Tabell 3D).

Säsongens rariteter var få: en stenskvätta, en ringtrast, en hybrid mellan trädkrypare och trädgårdsträdkrypare, en varfågel och två vinterhämlingar ringmärktes.

Resultat: Flommen 21 juli–30 september (för sifferuppgifter, se Tabell 4 A–D, Figur 3 samt Appendix 1)

Höstens säsong i vassarna i Flommen, 21 juli till 30 september, är också den fyrtionde säsongen sedan den standardiserade ringmärkningen startade 1980. Totalt ringmärktes 2 475 fåglar av 44 arter (inklusive eventuella hybrider). Denna summa är markant lägre än medelvärdet 1980–2009 (4258).

Vädermässiga faktorer begränsade årets säsong en del. Framför allt var det tidvis blåsig, ofta från väster, vilket klart påverkar möjligheterna för fångst i vassen. Totalt blev 24 utav säsongens 72 dagar helt inställda, framför allt

under första halvan av september (Figur 3). Detta kombinerat med en lite senare passage än normalt av de flesta tropikflyttarna har troligen bidragit till de lägre fångstsiffrorna.

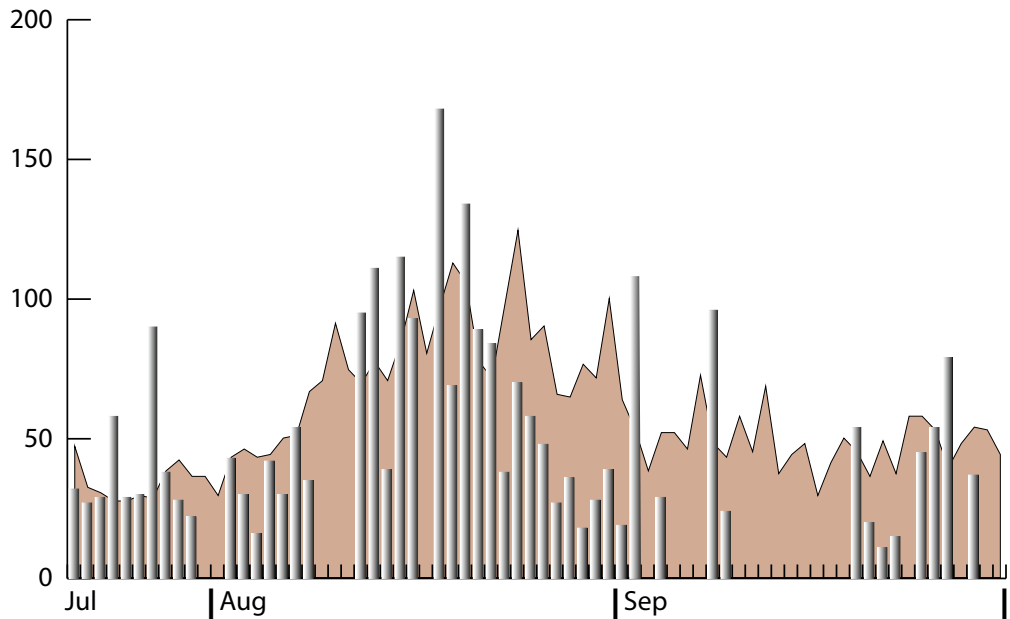
Det är också viktigt att påtala vassens kondition. Flera år utan eftersyn har resulterat i en ansamling av biomassa. Dessutom ger den dåliga genomströmningen stillastående vatten och till det kommer tillrinning av dagvatten. Under 2019 var höjden på vassen bara 1,4 m över det mesta av fångstområdet, betydligt lägre än hur det varit tidigare, och mycket glesare på många ställen. Samtidigt har en rad nya växtarter tillkommit vilket bidrar till förändringar i vassmiljön.

Den minskade miljökvaliteten har säkert påverkat fångsteffektiviteten och antalet fåglar som väljer att använda vassen som rastplats, både negativt för vissa vassarter och positivt för några arter som drar fördel av den mer diversifierade vegetationen. Som exempel blev det nytt säsongerekord för törnsångaren (81, medel 34).

Kärrsångaren verkar ha ökat som häckande fågel i området. Minst 4–5 honor med ruvfläck ringmärktes, vilket indikerar lokal häckning. Det var den tredje högsta säsongssumman för

Flommens vassar med Falsterbo fyr i söder. Foto: Marc Illa.

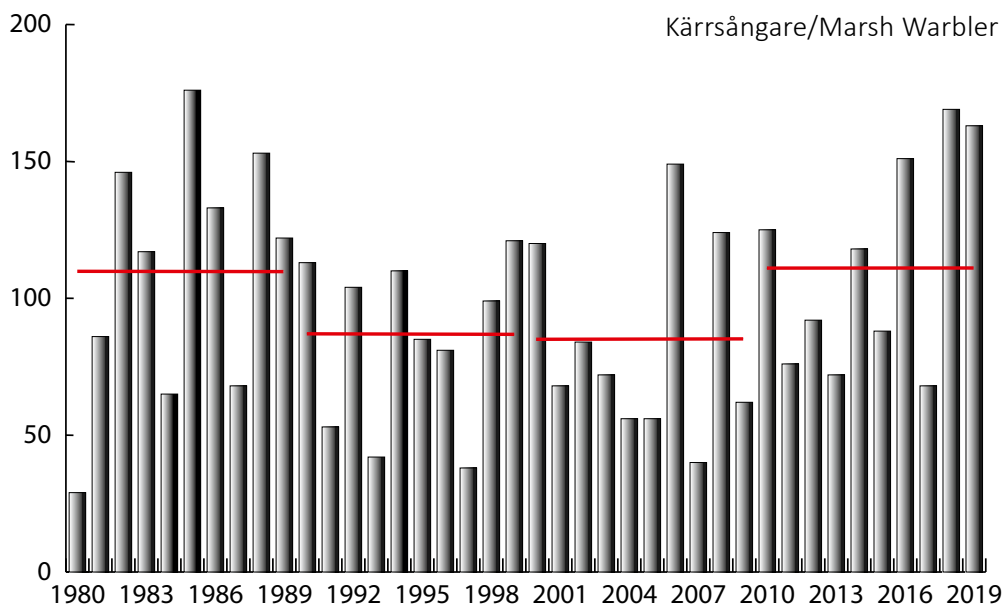

Figur 3. Dagssummor (staplar) vid Flommen under hösten 2019 (21 juli–30 sept) i förhållande till medeldagssummor 1980–2009. *Daily totals (columns) at Flommen during autumn 2019 (21 July–30 Sept) compared to average daily totals 1980–2009.*

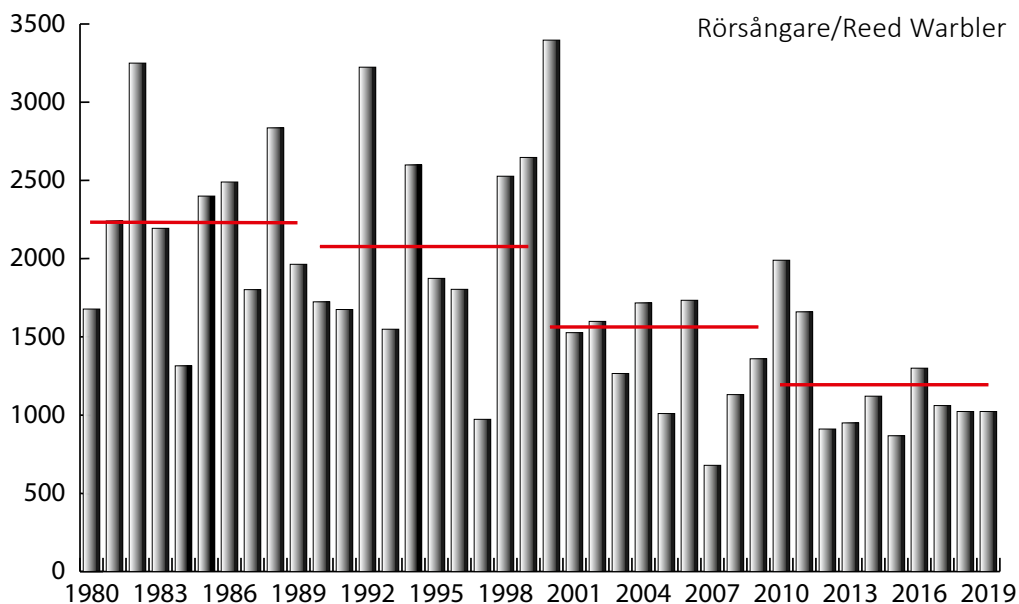

Ruvfläcken hos en av de kärssångare som ringmärktes i Flommens vassar hösten 2019. *Foto: Marc Illa.*

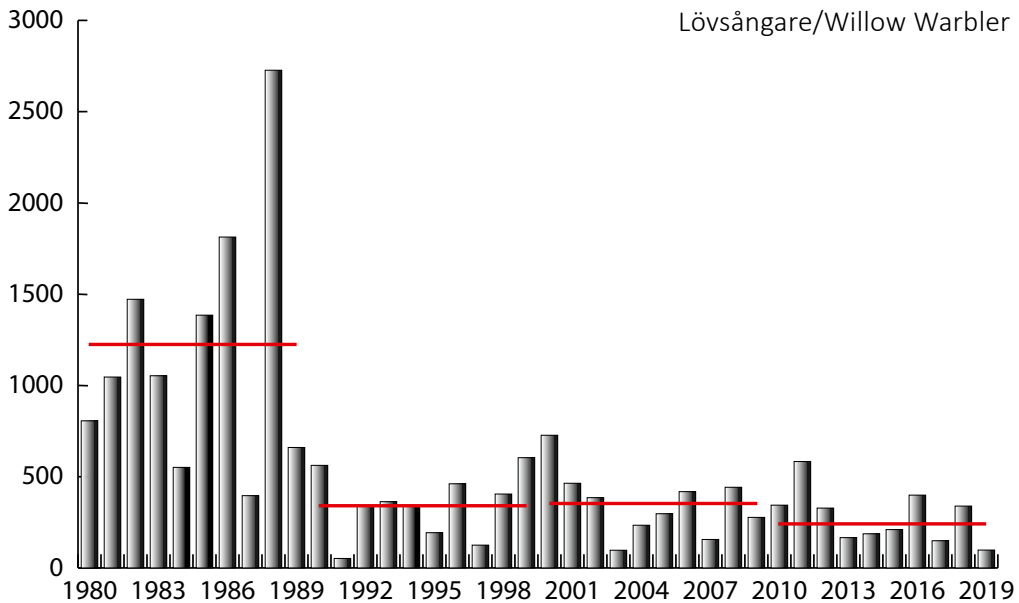

Figur 4. Säsongssummor (staplar) samt tioårsmedelvärden (röda linjer) för kärrsångare ringmärkta i Flommen 1980–2019. *Seasonal totals (columns) and ten year averages for Marsh Warblers ringed at Flommen 1980–2019.*

Figur 5. Säsongssummor (staplar) samt tioårsmedelvärden (röda linjer) för rörsångare ringmärkta i Flommen 1980–2019. *Seasonal totals (columns) and ten year averages for Reed Warblers ringed at Flommen 1980–2019.*

Figur 6. Säsongssummor (staplar) samt tioårsmedelvärden (röda linjer) för lövsångare ringmärkta i Flommen 1980–2019. Seasonal totals (columns) and ten year averages for Willow Warblers ringed at Flommen 1980–2019.

kärrsångare, endast överträffat av åren 1985 och 2018, men det är bara en svag ökning i långtidstrenden (Figur 4). I motsats till rörsångarens trend som är minskande även om de senaste årens antal inte har förändrats signifikant (Figur 5).

Efter att ha misstänkt häckning av sävsångare i Flommen under 2018 års säsong så bekräftades detta under 2019 då en nyligen flygg unge ringmärktes. Å andra sidan så verkar skäggmesen inte häcka denna säsong.

De talrikaste ringmärkta arterna i Flommen 2019 var rörsångare (totalt 1023, medel 1940), sävsångare (468, medel 588), kärrsångare (163, medel 92), backsvala (117, medel 43) och ladusvala (101, medel 140, Tabell 4A-D).

Den största skillnaden mellan årets summa och medelvärdet visar lövsångaren med endast 99 ringmärkta (medel 628, Figur 6). Här spelar nog den dåliga säsongen för bladlöss i

vassarna in, men antalen har varit lägre sedan tidigt 1990-tal om man jämför med 1980-talets siffror. Detta stämmer också överens med ringmärkningen av arten vid fyren.

”Senhöst”-arter, de man fångar under september, visade generellt antal under medel, främst beroende på den blåst som till viss del dominerade månaden. Sävspurv (148, medel 212), rödhake, järnsparv, gärdsmyg (10, medel 40) var alla under medel. Av dessa är sävsparven mest relevant för Flommen eftersom det är en ”vass-art”. Även om årets summa är låg så visar den ändå en ganska stabil trend.

Rariteter och udda inslag: fyra skogssnäppor, grönbena, drillsnäppa, kungsfiskare, två göktytor, näktergal, svarthakad buskskvätta, två trastsångare och sju pungmesar (varav fyra kontroller ringmärkta på annat håll i Sverige).

De ovanligaste var två ungfåglar av vassångare, båda ringmärkta 19 augusti.

Den ene av de två unga vassångare som ringmärktes i Flommen 19 augusti. Foto: Björn Malmheden.

TABELL 4

Antal ringmärkta fåglar under hösten 2019 (Flommen 21 juli–30 september, standardiserat).

Ringed birds during autumn 2019 (Flommen 21 July–30 September, standardised).

* = flyttningstiden ej täckt av säsongen / migration period not covered by the ringing season.

4 A: De tio talrikaste (N) arterna jämte referensvärden MV (medeltal 1980–2009) och procent av dessa N/MV (INDEX).

The ten most numerous (N) species, reference number MV (average 1980–2009) and percentage of these N/MV (INDEX).

ART	N	MV	INDEX
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	1023	1940	53
Sävsångare <i>A. schoenobaenus</i>	468	588	80
Kärrsångare <i>A. palustris</i>	163	92	177
Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i> *	148	212	70
Backsvala <i>Riparia riparia</i>	117	43	272
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	101	140	72
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	99	628	16
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	81	34	238
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i> *	70	14	500
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i>	41	51	80

4 B: Urval av arter som var ovanligt talrika relativt sina referensvärden (ca 30 %).

A selection of species with numbers significantly above their reference numbers.

ART	N	MV	INDEX
Vattenrall <i>Rallus aquaticus</i>	3	1	300
Skogssnäppa <i>Tringa ochropus</i>	4	1	400
Backsvala <i>Riparia riparia</i>	117	43	272
Kärrsångare <i>Acrocephalus palustris</i>	163	92	177
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	81	34	238
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i> *	70	14	500

TABELL 4 FORTS.

Antal ringmärkta fåglar under hösten 2019 (Flommen 21 juli–30 september, standardiserat).

Ringed birds during autumn 2019 (Flommen 21 July–30 September, standardised).

* = flyttningstiden ej täckt av säsongen / migration period not covered by the ringing season.

4 C: Urval av arter som var ovanligt fåtaliga relativt sina referensvärden (<30 %).

A selection of species with numbers significantly below their reference numbers.

ART	N	MV	INDEX
Gulärta <i>Motacilla flava</i>	17	48	35
Gårdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i> *	10	40	25
Järnsparv <i>Prunella modularis</i> *	8	54	15
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i> *	29	75	39
Gräshoppsångare <i>Locustella naevia</i>	1	4	25
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	1023	1940	53
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	1	5	20
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	99	628	16
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	5	8	63
Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i> *	148	212	70

4 D: De åtta högsta dagssummorna, datum samt talrikaste arter.

The eight highest daily totals, date and most numerous species.

DATUM	SUMMA	VARAV MEST	ANTAL
2019-08-18	168	Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	83
		Sävsångare <i>A. schoenobaenus</i>	42
		Kärrsångare <i>A. palustris</i>	13
2019-08-20	134	Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	80
		Sävsångare <i>A. schoenobaenus</i>	27
		Kärrsångare <i>A. palustris</i>	9
2019-08-15	115	Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	72
		Sävsångare <i>A. schoenobaenus</i>	13
		Kärrsångare <i>A. palustris</i>	11
		Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	10

Höstfenologi

Precis som för vårsäsongen presenteras en fenologitabell för hösten, där samma arter tropikflyttare och europaflyttare som under våren ingår. Dessutom har vi lagt till de tre *Acrocephalus*-arterna från Flommen (Tabell 5).

Tre av de åtta arterna tropikflyttare (rödstjärt, sävsångare och trädgårdssångare) flyttar bort omkring en vecka tidigare nu än under 1980-talet och de andra arterna visar liknande tendenser. Minst skillnad finner vi hos törn- och lövsångare.

De fem arterna europaflyttare visar ett helt annat mönster och tre arter (gårdsmyg, rödhake och kungsfågel) flyttar bort omkring en vecka senare nu jämfört med 1980-talet. Taltrast och

gransångare visar däremot ingen större skillnad. Precis som under våren är tenderar de förändringar som finns att vara tydligare efter sekelskiftet.

Mediandatum styrs av flera faktorer. Den globala uppvärmningen är ofta nämnd men det finns fler faktorer, som kanske indirekt kan knytas till klimatförändringarna, såsom biotopförändringar, födotillgång och därav orsakade beståndsförändringar vilka kan gälla större eller mindre område av den totala förekomsten av en viss art. Om t.ex. rödstjärt, som finns i hela Skandinavien, ökar eller minskar i norra delen av utbredningsområdet i förhållande till de som häckar i södra delen, blir andelen ringmärkta i

TABELL 5

Avresetid per decennium. *Departure dates per decade.*

Avresetid (mediandatum, MD) per decennium och 2019 (MD 19) för åtta arter av tropikflyttare och fem arter europaflyttare.

Departure dates (median date, MD) per decade and in 2019 (MD 19) in five long-distance migrants and five species of short/medium-distance migrants.

ART	MD 80-89	MD 90-99	MD 00-09	MD 10-18	DIF	MD 19
Rödstart <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	11 sep	11 sep	07 sep	01 sep	-10	24 aug
Kärrsångare <i>Acrocephalus palustris</i>	15 aug	14 aug	14 aug	12 aug	-3	15 aug
Sävsångare <i>A. schoenobaenus</i>	24 aug	30 aug	19 aug	15 aug	-9	16 aug
Rörsångare <i>A. scirpaceus</i>	23 aug	22 aug	21 aug	19 aug	-4	20 aug
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	18 aug	19 aug	16 aug	14 aug	-4	21 aug
Törnsångare <i>S. communis</i>	16 aug	16-aug	15 aug	15 aug	-1	21 aug
Trädgårdssångare <i>S. borin</i>	29 aug	30 aug	26 aug	24 aug	-5	25 aug
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	21 aug	24 aug	19 aug	21 aug	0	23 aug
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	03 okt	07 okt	06 okt	11 okt	+8	20 okt
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	23 sep	23 sep	27 sep	29 sep	+6	04 okt
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	04 okt	04 okt	04 okt	03 okt	-1	03 okt
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	05 okt	06 okt	03 okt	03 okt	-2	03 okt
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	14 okt	10 okt	13 okt	17 okt	+3	06 okt

slutet av säsongen vid Falsterbo fler eller färre. Detta förskjuter mediandatum åt ena eller andra hållet. Rent lokalt kan långa perioder med ogynnsamt sträckväder förskjuta medianda-

tum under enskilda år. Årets mediandatum för gärdsmyg blev starkt förskjutet p.g.a. att 27 % av höstsumman ringmärktes 21 oktober. För att jämföra ut detta använder vi tioårsmedelvärdena.

Marc Illa med en av de tre bivårarna som ringmärktes hösten 2019. Foto: Bernat Garcia Espluga.

ÖVRIG RINGMÄRKNING

I denna kategori ingår "allt övrigt" men återkommande aktiviteter är t.ex. nattfångst av framför allt ugglor, ringmärkning i specialprojekt och ringmärkning av boungar. Ett jordgettingbo upptäcktes i en trädgård hos bekanta. Ett bra ställe och ypperligt tillfälle att sätta upp ett nät för att försöka ringmärka bivråk. Det lyckades och tre fåglar blev märkta. De första sedan tidigt 1960-tal! Några insatser att fanga vadare och tärnor gjordes och gav bl.a. två smalnäbbade simsnäppor. Summan av höstens ugglefångst blev 40 hornugglor och två jordugglor fördelat på elva fångstillfällen. Det verkade inte vara några rörelser av pärlugglor däremot upptäcktes en tornuggla nära näten vid ett tillfälle.

I Flommen görs specialinsatser för att fanga sumphöns och piplärkor. Vattenrall (både adulta och juvenila) och småfläckig sumphöna ringmärktes. Skärpiplärka är en ovanlig art i fångsten så årets nitton fåglar är imponerande och totalt har 44 fåglar ringmärkts sedan 2011.

Nyligen ringmärkt unge av kentsk tärna.
Landgrens holme 17 juni 2019.
Foto: Mikael Kristersson.

Fågelstationens sjätte kaja (tredje sedan 1980) ringmärktes efter ett något sotigt eftersök i en botten på en villaskorsten. Boungemärkning, eller pullmärkning, görs framför allt av de arter som häckar i holkar, så kattuggla, tornseglare, hussvala, talgoxe och stare är representerade. Några tärnunge (kentsk tärna och småtärna) blev också märkta vid ett kontrollbesök på Landgrens holme (Appendix 1).

LÅNGSIKTIGA ANTALSFÖRÄNDRINGAR

Att följa variationer i fåglarnas antal är en av fågelstationens huvuduppgifter. Serien med standardiserad ringmärkning omfattar nu 40 år och stora mängder intressant information finns att hämta ur dessa data. Man kan utläsa trender både genom att testa kontinuiteten av en förändring och genom att undersöka de kvantitativa skillnaderna. Som förstaval används siffror från höstsäsongen (både vid Fyren och vid Flommen), eftersom stickproven då är störst och arterna flest.

I denna rapport ges endast en mycket enkel översikt av läget. Totalt ingår ett 40-tal arter och samtliga utom en är tättingar. Arter med signifikanta trender visas i Tabell 6 A. Arter som inte ingår i tabellen har ingen signifikant trend. En signifikant trend betyder att arterna kontinuerligt ökar eller minskar på ett sätt som inte beror på slumpen.

I ett så långt tidsperspektiv som 40 år blir förändringarna i tenderna ofta små gentemot året innan. Den som har läst tidigare årsrapporter, känner väl igen arterna i Tabell 6 A. Ingen art har tillkommit bland de ökande och där är inga skillnader i signifikansnivå jämfört med i fjol. Bland de sju ökande arterna finns endast en art, törnsångare, som helt och hållet övervintrar söder om Sahara. Två av arterna, gransångare och brandkronad kungsfågel, har ökat genom invandring från den europeiska kontinenten. I ett längre perspektiv med allt varmare klimat lär det komma fler arter söderifrån.

Listan på minskande arter innehåller liksom i fjol tio arter tropikflyttare. Detta beror huvud-

TABELL 6

Långsiktig populationsutveckling. Long-term population trends.

6 A: Korrelation (Spearman's Rangkorrelation) mellan säsongssumma och år för höstarna 1980–2019 jämförd med 1980–2018. Signifikansnivåer: ***= $p<0.001$, **= $p<0.01$, *= $p<0.05$. Totalt ingår 48 arter i undersökningen – här visas alltså endast de signifikanta. För samtliga korrelationer hänvisas till www.falsterbofagelstation.se. FLO=data från Flommen, övriga från Fyren.

Correlation (Spearman's Rank Correlation) between ringing totals and years during autumns 1980–2019 compared to 1980–2018. Significance levels: ***= $p<0.001$, **= $p<0.01$, *= $p<0.05$. Only species with significant trends are shown (out of 48 species included). All correlations are available at www.falsterbofagelstation.se. FLO=data from Flommen, all the others from the Lighthouse garden.

Ökande / Increasing:	2019	2018
7 arter / species (2018:7)		
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	+0,490 **	+0,492 **
Koltrast <i>Turdus merula</i>	+0,750 ***	+0,753 ***
Taltrast <i>T. philomelos</i>	+0,368 *	+0,365 *
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	+0,392 *	+0,391 *
Svarthätta <i>S. atricapilla</i>	+0,541 ***	+0,538 ***
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	+0,856 ***	+0,856 ***
Brandkronad kungsfågel <i>Regulus ignicapillus</i>	+0,649 ***	+0,646 ***
Minskande / Decreasing:		
14 arter / species (2018:15)		
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	-0,361 *	-0,364 *
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i> FLO	-0,310 n.s.	-0,327 *
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	-0,340 *	-0,342 *
Ängsplärka <i>A. pratensis</i>	-0,653 ***	-0,652 ***
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	-0,419 **	-0,416 **
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	-0,708 ***	-0,708 ***
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i> FLO	-0,655 ***	-0,639 ***
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	-0,450 **	-0,451 **
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	-0,564 ***	-0,570 ***
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	-0,593 ***	-0,594 ***
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	-0,472 **	-0,476 **
Gråsparv <i>Passer domesticus</i>	-0,634 ***	-0,634 ***
Pilfink <i>P. montanus</i>	-0,347 *	-0,347 *
Gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	-0,675 ***	-0,679 ***
Sävsparv <i>E. schoeniclus</i>	-0,884 ***	-0,886 ***

sakligen fortfarande på de kraftiga minskningarna hos dessa arter i slutet av 1980-talet och början av 1990-talet. Ett undantag är rörsångare, som har minskat ungefär från sekelskiftet och framöver. Några av arterna har dessutom anknytning till jordbrukslandskapet, t.ex. ladusvala och stenskvätta. Fåglarna i jordbrukslandskapet är generellt på tillbakagång i både Sverige (Green m.fl. 2018) och Danmark (Moshøj m.fl. 2017 och Heldbjerg et al. 2017) liksom

i många andra europeiska länder. Någon, t.ex. gråsparv, visar sannolikt förändringar i det lokala beståndet utan att fördenskull behöva vara olik tendensen i ett vidare perspektiv. Årets enda förändring är att ladusvala inte längre är signifikant minskande.

Den europeiska fågelfaunan beräknas ha minskat med 421 miljoner individer under perioden 1980–2009 (Inger m.fl. 2014). Generellt var minskningen störst under de första 15 åren,

TABELL 6 FORTS.

Långsiktig populationsutveckling. Long-term population trends.

6 B: Kvantitativa skillnader (medelvärden) per decennium för arter med signifikanta trender 1980–2019 samt några arter med icke-signifikanta trender.

Differences in averages per decennium for species with significant trends in 1980-2019 and some species with non-significant trends added.

Ökande / Increasing:	1980-89	1990-99	2000-09	2010-19
7 arter / species (2018:7)				
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	284	778	927	744
Koltrast <i>Turdus merula</i>	35	41	66	95
Taltrast <i>T. philomelos</i>	238	209	308	282
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	43	37	41	67
Svarthätta <i>S. atricapilla</i>	82	108	141	151
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	100	135	227	567
Brandkronad kungsfågel <i>Regulus ignicapillus</i>	1	2	3	14
Minskande / Decreasing:				
15 arter / species (2018:15)				
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	5	1	2	1
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i> FLO	246	79	94	114
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	214	60	101	80
Ängspiplärka <i>A. pratensis</i>	12	10	2	2
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	9	3	4	4
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	20	4	3	3
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i> FLO	2 217	2 060	1 542	1 191
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	282	123	113	121
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	1 932	739	662	683
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	184	70	80	57
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	30	9	11	11
Gråsparv <i>Passer domesticus</i>	23	3	1	1
Pilfink <i>P. montanus</i>	137	55	20	56
Grönfink <i>Chloris chloris</i>	100	92	80	65
Gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	77	34	15	12
Sävsparv <i>E. schoeniclus</i>	48	16	8	6
Utan signifikant trend / No significant trend:				
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	1 622	2 515	3 117	2 984
Stjärtmes <i>Aegithalos caudatus</i>	23	21	54	162
Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	2 578	4 470	4 914	4 522
Talgoxe <i>Parus major</i>	669	486	557	832
Trädskrypare <i>Certhia familiaris</i>	22	19	38	47
Grönsiska <i>Spinus spinus</i>	463	909	399	757

medan en mera stabil (men låg) nivå noteras under den andra hälften. Minskningen var störst bland de vanligaste arterna (83 % av den totala minskningen), särskilt bland småfåglar, medan den var mindre bland de sällsyntare och/eller större. Vår undersökningsperiod innefattar den ovanstående och vi har samma mönster för många av de arter (särskilt tropikflyttare) som ingår i vårt program. Man kan dock se att sig-

nifikansen för många minskande arter blir svagare för varje år och om serien hade startat för 20 år sedan hade antalet signifikant minskande arter varit betydligt färre. I det speciella övervakningsprojektet för 24 arter av tropikflyttare, som utförs på uppdrag av Länsstyrelsen Skåne, finns t.ex. bara en signifikant minskande art (rörsångare) och en signifikant ökande (backsvala) under de senaste 20 åren (2000–2019) av

Trädgårdssångaren har en långsiktigt nedåtgående trend. Foto: P-G Bentz.

40-årsperioden (Karlsson 2020). Annorlunda uttryckt ligger de flesta arter på en trendlös men antalsmässigt lägre nivå än under den första 20-årsperioden (1980–1999). Det är alltså inte detsamma som att bestånden återhämtat sig till 1980-talsnivå (eller dessförinnan?).

De signifikanta trenderna talar om att arter minskar eller ökar med en viss grad av kontinuitet, som inte beror på slumpen. Däremot framgår det inte hur stora de antalsmässiga skillnaderna är. Ett mycket enkelt sätt att visa detta är att ange medelvärdet per decennium såsom i Tabell 6 B. Det framgår då att många arter har ökat eller minskat kraftigt sedan 1980-talet, i några fall har siffrorna fördubblats eller, i än högre grad, halverats. I de flesta fall är då också trenderna signifikanta (Tabell 6 A). Undantag finns dock: Bland de icke-signifikanta arterna finns flera med antalsmässiga förändringar, som är betydande, och några av dem har lagts till i slutet av Tabell 6 B. Det är noterbart att alla är flertaligare nu än på 1980-talet. Det är också

arter med mer eller mindre invasionsartat uppträdande vid Falsterbo, dvs. låga och höga säsongssummor växlar ständigt mellan åren. Det finns då ingen kontinuerlig ökning/minskning och därmed inte heller någon signifikant trend enligt Pearsons rangkorrelation.

ÅTERFYND OCH KONTROLLER

Årets återfynd, dvs. fynd av fåglar ringmärkta i Falsterbo, uppgår till 91 fördelade på 33 arter. Femtionio av dessa är funna i utlandet. De mest avlägsna är två taltrastar (skjutna) och en lövsångare (kontrollerad) i Spanien. De talrikaste arterna är rörsångare (16), blåmes (15) och kungsfågel (6). När det gäller fyndomständigheter så är 65 kontrollerade av ringmärkare eller avlästa i fält. De resterande (26) är de som är funna döda. För småfåglar finns det många olika risker i livet men att fönster och andra glasytor skulle stå för nästan 40 % av dödsfallen var lite överraskande. Här kommer några exempel på livsöden och/eller prestationer:

En rödstjärt ringmärkt i maj 2018 kontrollerades i Ungern i september 2019. Foto: Sophie Ehnborn.

Under åren 2000 till 2010 gjordes en rikad insats för att ringmärka kentska tärnor vid Nabben. Under de tre första åren fångades 486 individer sedan ringmärktes 199 till under resten av perioden. Genom åren har många avläsningar gjorts och i år kom två till. En fågel märkt som gammal fågel år 2000 kontrollerades efter nästan 19 år, på häckningsplats i Sölvesborgsviken, Blekinge, som minst 21-åring. Den andra individen ringmärktes 2001 och avlästes i Porto do Son på Spaniens västkust i december 2018, då som drygt 17 år gammal.

Fyra hornugglor ringmärkta hösten 2018 har mött olika öden. Två kontrollerades av ringmärkare på Utklippan, Blekinge och på Jomfruland, Norge och två är funna döda i Tyskland och Holland.

En rödstjärt märkt i Falsterbo i maj 2018 kontrollerades av ringmärkare i Tömörd, Ungern i september 2019. Detta relativt östliga fynd hamnar lite utanför mönstret. Återfynd av rödstjärtar märkta i Falsterbo visar generellt

en tydlig sträckriktning med återfynd från Finland och norra Sverige sedan mot sydväst ner till Tunisien och Gibraltar.

Kärrsångare ringmärkt i Flommen 2016 som fjolåring kontrollerades av ringmärkare på Orkney-öarna i Skottland juni 2019. Den andra kontrollerades under vårsträcket längs Svarta Havskusten i Rumänien. Dessa två är de mest avlägsna fynden av kärrsångare från Falsterbo (1034 resp. 1688 km).

Rörsångaren ringmärks ganska talrikt och kontrolleras frekvent av ringmärkare. Under året har 16 återfynd rapporterats fördelade över Sverige (3), Tyskland (1), Luxemburg (1), Belgien (8) och Frankrike (3). En av dem avverkade 71 mila-resan till Belgien på fem dagar!

Det stora mesåret 2018 märktes bl.a. många stjärtmesar. En av dom klarade sig över till andra sidan Östersjön och kontrollerades vid Greifswalder Oie, längs tyska nordkusten, efter tolv dagar. När det gäller talgoxar finns det en misstanke att många sena höstfåglar förmod-

ligen har ett östligare ursprung. En talgoxe märkt i Falsterbo 6 november 2016 kontrollerades i oktober 2018 i Polen, dvs. använder den mer naturliga flyttvägen söder om Östersjön för de östligare populationerna.

Under året har 47 rapporter om kontroller av främmande ringar, fördelat på 15 arter, kommit in. De flesta (30) är kontroller av svenska ringar. För t.ex. rörsångaren visar de fint hur upptagningsområdet ser ut för rörsångare som ringmärks i Falsterbo. De elva svenska kontrollerna är märkta i Hälsingland, Sörmland, Närke, Östergötland, Västra Götaland och Skåne.

En rödhake märkt vid Gedser i södra Danmark 29 april återfångades 21 timmar och 106 km senare i Falsterbo. Och då har den kanske rastat en del av tiden!

Årets skörd av kontroller av fåglar tidigare ringmärkta i Falsterbo blev 97 fördelat på 18 arter. Talrikast var ärtsångare, blåmes, stare (11) och hussvala, rörsångare, talgoxe, sävsparv (10). Majoriteten av dessa är fåglar som förmodligen häckar lokalt och dessutom återkommer flera år i följd. En som sticker ut lite är en kentsk tärna ringmärkt på Nabben augusti 2008 som återfångades på samma ställe drygt elva år senare, då minst 14 år gammal.

FRÄMMANDE KONTROLLER

Under 2018 gjordes 59 kontroller fördelade på 15 arter av fåglar ringmärkta på andra platser. Talrikaste arter var blåmes (28) samt järnsparv, sävsångare, rörsångare, kungsfågel, pungmes och talgoxe med vardera tre. Fyrtiofyra var märkta i Sverige och 15 utomlands.

De två mest avlägsna inom Sverige var två sävsångare från Närke, Kvismaren och Rynningen. Bland de utländska var två kungsfåglar märkta i Espoo och Hanko i södra Finland. Båda flög dessutom till Falsterbo på 18 dagar (888 resp. 776 km). Den äldsta fågeln var en stare märkt som bounge 2011 på Omö i Danmark och kontrollerad som 3K+ hane i april 2018, sju år gammal.

EGNA KONTROLLER

Totalt kontrollerades 98 egna märkningar (minst 3 månader efter märkning). Talrikaste arter var blåmes (18), talgoxe (15), hussvala och stare (9), rörsångare (7) samt sädesärla och lövsångare med vardera (6), dvs. stationära och/eller lokalt häckande arter.

Äldst bland årets egenkontroller var en rörsångare i augusti 2014 som 2K hona och nu återfångad fem år gammal, kanske häckande i Flommen. Vi kontrollerade också tre fyraåringar: en rörsångare, en stare och en grönfink, alla födda 2012. Ytterligare åtta fåglar (sädesärla 1, blåmes 2, talgoxe 4 och stare 1) kontrollerades mer än 1 000 dagar efter märkning.

Nya art i återfångstlistan blev en tre år gammal hane av svarthakad buskskvätta (märkt som 2K hane i juli 2016). Fågeln fångades i Flommen och det bör vara den revirhållande hanen i området.

TACK

I årets ringmärkningsarbete deltog Karolina Adolphson, Lovisa Adolphson, Nina Yasmin Ali, Per Andell, P-G Bentz, Janne Dahlén, Sophie Ehnborn, Bernat Garcia Espluga, Ida Fahlstedt, Clàudia Fernández, Oscar Frías, Jakob Isager Friis, Marc Illa, Lennart Karlsson, Milla Karlsson, Måns Karlsson, Mikael Kristersson, Johan Lorentzon, Emil Lundahl, Iain Macmillan, Björn Malmhagen, Robert Manzano, Stephen Menzie, Timmy Micallef, Josefina Pehrson, Karin Persson, Josep Ramoneda, Harald Ris, Marina Sentís, Ola Svensson och Göran Walinder. Vi vill också tacka alla som har hjälpt till tillfälligt när det helt enkelt behövs mer folk!

Ringmärkningsverksamheten finansierades bl.a. via följande källor:

- Anslag från Länsstyrelsen Skåne och Lunds Djurskyddsfond.
- Egna inkomster från guidning och försäljning.
- Alla som har bidragit till fågelstationens verksamhet genom vår insamlingskampanj. Det stärker vår strävan att göra ännu bättre jobb framöver.

Till alla riktas ett stort och varmt tack!

En stor del av årets personal, dock ej alla. Från höger: Björn Malmhagen, P-G Bentz, Nina Yasmin Ali, Stephen Menzie, Jakob Isager Friis, Harald Ris, Josefine Pehrson, Lennart Karlsson, Karolina Adolphson, Lovisa Adolphson, Karin Persson, Göran Walinder, Milla Karlsson, Mikael Kristersson och Tim Micallef.

Foto: Björn Malmhagen.

REFERENSER

- Green, M., Lindström, Å. & Haas, F. 2018. *Övervakning av fåglarnas populationsutveckling*. Årsrapport för 2017. – Rapport, Lunds Universitet. 95 sidor.
- Heldbjerg, H., Sunde, P., Fox, A.T. 2017. *Continuous population declines for specialist farmland birds 1987-2014 in Denmark indicates no halts in biodiversity loss in agricultural habitats*. Bird Conservation International, 1-15. DOI: <https://doi.org/10.1017/S0959270916000654>.
- Inger, R., Gregory, R., Duffy, J.P., Stott, I., Vorisek, P. and Gaston, K.J. 2014. Common European birds are declining rapidly while less abundant species' numbers are rising. *Ecology Letters* (2014) doi: 10.1111/ele.12387.
- Karlsson, L. 2020. *Övervakning av beståndsväxlingar hos tropikflyttande småfåglar 1980–2019 (inkl. årsrapporter för 2018–19)*. Rapport till Länsstyrelsen Skåne. 49 sidor + Appendix.
- Moshøj, C.M., D.P. Eskildsen, T. Nyegaard, M.F. Jørgensen, T. Vikstrøm. 2017. *Overvågning af de almindelige fuglearter i Danmark 1975-2016*. Årsrapport for Punkttællingsprogrammet. Dansk Ornitologisk Forening.
- SMHI. Väder och Vatten. <http://www.smhi.se/klimatdata/manadens-vader-och-vatten/sverige>.

SUMMARY

– Ringing at Falsterbo Bird Observatory 2019

Daily trapping and ringing of migrants (mainly passerines) was carried out at Falsterbo (55.23 N, 12.50 E), southern Sweden, during spring and autumn in 2019. This was the 40th consecutive year with standardised ringing at this site. Within this program 14,149 birds of 80 species were ringed (average 1980-2009: 22,491 birds of 81 species).

Additional ringing efforts were made in connection with special projects (cranes, rails, terns, owls, pipits etc.). The grand total for 2019 was 14,410 birds of 100 species (incl. one hybrid). No new species were ringed. This means that the all-time-total (1947-2019) of birds ringed at Falsterbo is now 1,217,549 of 229 species (+ five hybrids).

Annual and seasonal totals of all species are shown in Appendix 1 along with 30-year averages 1980-2009 for the standardised ringing seasons. All numbers are also available at the Bird Observatory web site (www.falsterbofagelstation.se).

Weather in 2019

Spring arrived early and mild temperatures dominated March. April started with warm weather, but a cold spell set in during 9-13 April and gave five days of temperatures below zero, which is rare in April. After that temperatures increased considerably, and moderate winds dominated. When May started the weather turned again and the first half of the month was cold and windy in contrast to the late half of May which offered stable weather with warm temperatures and very little winds. The first ten days in June gave shifting conditions with weak to moderate winds and nice temperatures.

The last decade of July was warm and dry. August showed variation with more shifting weather but during the last week a high pressure gave high temperatures, in Falsterbo close to 25°C, and was ended with a big thunderstorm.

In Falsterbo it was the sixth warmest month ever (since 1880).

September was a little warmer than normal and also with a bit more precipitation than normal. Some periods were very windy (13-18 Sept) and with the cold, north-westerly winds the highest wind gust was measured to 29,4 m/s in Falsterbo (17 Sept).

With October came the cold. North-easterly winds made the coldest start of the month in 20 years for the whole country. In northern Sweden, the cold stayed but in the southern half milder temperatures returned. The second week of October and a few days at the end of the month strong winds prevailed. During the first ten days of November it was mostly cloudy, humid and misty with weak winds.

The monthly average temperatures were higher than normal during all months this year. Precipitation and number of sunny hours were above average but more variable between months.

Winds during the end of March were mainly westerly, but during April easterlies dominated almost until end of the month. From end of April until 10 June it was mainly westerly winds except for 14-22 May when winds blew from the eastern sector. There were two calm days (4 m/s or less) in March, 13 days in April, four in May and three during the first decade in June. Windy conditions (10 m/s or more) occurred on three days in March, four in April, seven in May and none in early June.

In autumn westerly winds were dominant in August (19 days), September (19 days) and October (15 days). Periods of easterly winds were nine days in the end of July, four days in the end of August, five in late September and four days early October. There were no autumn storms this year and the strongest winds (17 m/s) were recorded 17 and 30 November. Windy conditions (10m/s or more) occurred on one day in July, two days in August, ten in September, nine in October and no one during 1-10 November. There were four calm days (4 m/s or less) in late July, eight in August, six

in September, eight in October and five 1-10 November.

For more details, see Appendix 2.

Spring season

Lighthouse Garden March 21st-June 10th
(For numbers etc. see Table 1 A-D, Fig. 1 and Appendix 1)

The total number of birds ringed during spring season was 4072 of 56 species, which is higher than average (3809) and almost reaches top ten in the 40 years of standardised ringing. The most numerous species (Table 1A) were European Robin (hereafter called Robin, 1515), Willow Warbler (594) and Common Chiffchaff (hereafter Chiffchaff, 318). The number of Robins is 40% over the average, for Willow Warbler it is 50% below average and for Chiffchaff it is almost five times higher than average. Another five species reached three-digit numbers: Winter Wren (hereafter Wren), Dunnock, Common Redstart (hereafter Redstart), Lesser Whitethroat and Goldcrest. Several species were ringed in numbers well above average: Wren, Dunnock, Robin, Song Thrush, Lesser Whitethroat, Blackcap, Chiffchaff and Spotted Flycatcher. All but two, Lesser Whitethroat and Spotted Flycatcher, are short-distance migrants (Table 1B).

Species in numbers close to average were: Tree Pipit, Redstart, Common Blackbird (hereafter Blackbird), Marsh Warbler, Icterine Warbler, Garden Warbler and Goldcrest.

A group of long-distance migrant species, Thrush Nightingale, Eurasian Reed Warbler, Willow Warbler, Pied Flycatcher and Red-backed Shrike, where, together with two short-distance migrants Chaffinch and Greenfinch, ringed in numbers below or well below average (Table 1C).

There were 13 days with three-digit totals and the best days occurred during the last decade of April, after the cold spell. During 20 and 26 April more than 400 birds were ringed (Table 1D).

The warm weather in March and the early arrival of spring may affect the numbers of the early arriving species such as Blackbird, Goldcrest and Chaffinch, and there is a possibility that spring migration may start before the ringing season starts. Also Firecrest may belong to this group.

The cold spells in mid-April and early May affected periodically the amount of bird arriving. During 18-28 April 43 % of the seasonal total were ringed (Figure 1). This is usually the peak of the season but this year it was even more pronounced. The next cold spell stopped the early May birds but then there was a smaller peak when warm weather returned.

A few rarer species were ringed: two European Nightjars, two Wrynecks, a Bluethroat and a Ring Ouzel.

Spring phenology

The two cold periods during the spring have affected the median dates. The differences compared to last year are significant. A substantial part of the spring total were ringed during the last decade of April, which results in a 4-5 days delay for the short-distance migrant group compared to the ten-year average 2010-2019. In the long-distance migrant group, median dates for Redstart, Garden Warbler and Willow Warbler were delayed. Lesser and Common Whitethroat were not affected in the same way since a greater part of them arrives already in April.

Arrival dates per decade (Table 2) is split into two groups, long-distance migrants and short/medium-distance migrants. The overall pattern is that migratory birds arrive earlier nowadays compared to the 1980s. The difference is a bit bigger for long-distance migrants than the short/medium distance migrants. The Chiffchaff is an exception where the large population increase in southern Sweden might influence the pattern. There is also a tendency of a more rapid change in the last two decades.

Autumn season

Lighthouse Garden July 21st–November 10th (For numbers etc. see Table 3 A-D, Fig. 2 and Appendix 1)

During the autumn season at the Lighthouse Garden 7,602 birds of 58 species (including a hybrid) were ringed which is just over 50 % of the average (14,424). It is the fourth lowest sum since 1980. In principal it was the normally numerous species that were ringed in numbers near or below average. In addition, all the so-called irruptive species were almost totally absent. Most numerous species were Robin (2,250), Goldcrest (1,417), Chiffchaff (742), Wren (682) and Willow Warbler (473) (Table 3A).

Only few species were ringed in numbers well above average: Blackbird, Lesser and Common Whitethroat, Chiffchaff and European Goldfinch (Table 3B). Many of the normally numerous species were near to average: Wren, Dunnock, Robin and Icterine Warbler. Not numerous but close to average was Thrush Nightingale.

In a year like this many species end up with totals well below average. Among the long-distance migrants were Tree Pipit, Redstart, Garden Warbler, Willow Warbler, Spotted Flycatcher, Pied Flycatcher and Red-backed Shrike (Table 3C). The number for Willow Warbler is only 43% of average but it is even lower for a number of species. Among the short-distance migrants Song Thrush, Goldcrest, Blue Tit, Great Tit, European Treecreeper, Chaffinch, Greenfinch and European Siskin showed numbers below average.

During the first part of the season, July and August, when the majority of the long-distance migrants passes the daily totals were constantly low. It is mainly the impact of the low numbers of Willow Warblers. There was not a single day with more than 50 Willow Warblers and the seasonal total of 473 is the 7th lowest during 40 years. The daily numbers did not increase until the second week of September when the migration of Robins and other later migrants

started. During the end of September, the migration of tits is expected to start but this season there were almost none! The autumn totals of 112 Blue Tits and 20 Great Tits are all time lows since 1980. Other tits and finches were also scarce, and one explanation would be the enormous amounts of fruits on Beech, Oak and other species of forest trees. All of the “irruptive species” were missing or ringed in very low numbers.

The Goldcrest is usually one of the numerous species, and to explain this year's low numbers is difficult. Overall, ringing conditions have been good or very good for most part of the period. There was no extreme weather during summer or autumn and no constant weather systems blocking the migration. In addition, the cold temperatures in October would usually initiate migration. Hard winter, bad breeding season, choosing not to migrate or choose different migration route?

Three-digit daily totals were reached during nine days in September, ten days in October and one in November. The highest daily total was 1463 birds on 21 Oct (Figure 2 and Table 3D). Rare birds were also few this season but one Wheatear, one Ring Ouzel, a hybrid between European and Short-toed Treecreeper, one Great Grey Shrike and two Twites were ringed.

Flommen reed beds July 21st–September 30th (For numbers etc. see Table 4 A-D, Fig. 3 and Appendix 1)

The 2019 autumn season at Flommen, running 21 July–30 September, represents the 40th season there since the start of the systematic ringing in 1980. Over the season, 2,475 birds of 44 species (including presumed hybrids) were ringed. This total is considerably below the 1980–2009 season average (4,258 birds per year).

Over the season, meteorological conditions curtailed ringing and were one factor in the reduced catch rate. It was particularly windy, predominantly from the west, which

has a considerable impact on ringing in the reedbed. In fact, 24 out of the total 72 days were cancelled, mostly during early September (Figure 3). That, together with a slightly later passage of most long-distance migrants, has most likely influenced the total number of captures considerably this season.

It is also important to highlight the state in which the reedbed was in. Several years of no management seem to have resulted in a huge amount of reed litter. Furthermore, inefficiency in water circulation is causing stagnation and trapping run-off pollutants. In 2019, the height of the reeds was just 1.4 m across most of the site, significantly lower than it has historically been, and at very low density in most areas. At the same time, other plant species seem to have increased locally, resulting in habitat changes within the reedbed.

The reduction of habitat quality has surely impacted on the capture rate and the number of birds which choose to use the site for stopover, both negatively for some reedbed species and positively for some species taking advantage of the more diverse vegetation. For example, a new season record was set for Common Whitethroat *Sylvia communis*, with 81 ringed individuals compared to a 1980–2009 average of 34 per season.

Marsh Warbler *Acrocephalus palustris* also seems to have increased as a breeding species at the site, with at least 4–5 females caught with brood-patches indicative of local breeding. Indeed, it was the third-highest season for Marsh Warbler overall since ringing began, lower only than 1985 and 2018, although there is only a small overall increase in the long-term trend (Figure 4). In contrast, the long-term trend for Reed Warbler *Acrocephalus scirpaceus* is downwards, although numbers have not changed significantly over the past few years (Figure 5).

Finally, after suspected breeding in 2018, 2019 saw the first confirmed breeding of Sedge Warbler *Acrocephalus schoenobaenus* at the site

– a recently fledged juvenile. On the other hand, Bearded Reedling *Panurus biarmicus* seems to have disappeared from the site with no observations of the species during the entire 2019 season.

The most numerous ringed species at Flommen in 2019 were: Reed Warbler (total 1,023; average 1,940); Sedge Warbler (468; average 588); Marsh Warbler (163; average 92); Sand Martin *Riparia riparia* (117; average 43); and Barn Swallow *Hirundo rustica* (101; average 140, Table 4A-D).

The most obvious contrast between the 2019 season totals and the 40-year average is shown by Willow Warbler *Phylloscopus trochilus* with just 99 ringed against an average of 624 (Figure 6). The lack of aphids in the reedbed probably influenced this to some degree, though numbers have been significantly reduced since the early 1990s compared to numbers ringed through the 1980s and, indeed, there is a similar trend show from autumn ringing in the lighthouse garden.

‘Late season’ species, traditionally caught during September, generally showed totals below the average, largely due to the windy conditions that have dominated over the month. Reed Bunting *Emberiza schoeniclus* (total 148; average 212), Robin *Erithacus rubecula* (29; average 75), Dunnock *Prunella modularis* (8; average 54) and Eurasian Wren *Troglodytes troglodytes* (10; average 40) were all below average. Of these, Reed Bunting is the most important ‘late’ species for Flommen, as the lighthouse garden gives a better indication of trends for the latter three. Overall, despite the number of Reed Buntings at Flommen in 2019 being significantly lower than the average, the long-term trend is rather stable for this species.

Scarcities and oddities included: 4 Green Sandpipers *Tringa ochropus*; 1 Wood Sandpiper *Tringa glareola*; 1 Common Sandpiper *Actitis hypoleucos*; 1 Common Kingfisher *Alcedo atthis*; 2 Wryneck *Jynx torquilla*; 1 Thrush

Nightingale *Luscinia luscinia*; 1 European Stonechat *Saxicola rubicola*; 2 Great Reed Warblers *Acrocephalus arundinaceus*; and 7 Penduline Tits *Remiz pendulinus* (which four of them were already ringed elsewhere in Sweden).

The rarest birds caught were two first-year Savi's Warblers *Locustella luscinioides* both trapped during on 19th August.

Autumn phenology

The same species as in spring are included in the autumn phenology table and the three *Acrocephalus* species have been added (Table 5).

Three out of eight species of long-distance migrants (Redstart, Sedge Warbler and Garden Warbler) leave about a week earlier nowadays than in the 1980s and the other species show similar tendencies. The least differences are seen in Whitethroat and Willow Warbler.

The five species of short/medium-distance migrants show different patterns. Three species (Wren, Robin and Goldcrest) leave about a week later nowadays than in the 1980s, while Song Thrush and Chiffchaff show very little difference. As in spring, differences tend to be larger after the turn of the century.

Median dates are affected in many ways. Global warming is often said to be one of the factors and there is not much doubt about it. It seems to be generating other factors that may affect phenology at a given spot like Falsterbo.

Redstart, for example, is breeding in large parts of Fennoscandia all the way up to the far north. If the northern population declines/inclines and the southern does not it will result in an earlier/later median dates at Falsterbo, since the late migrants (from the north) are less/more numerous.

Also, as said before, local factors like weather push median dates one way or the other in single years. This year's median date for Wren was markedly delayed because 27 % of the seasonal total was ringed 21 October. That's why we use the ten-year averages.

Additional ringing beside the standard programme

This category includes ringing in special projects (House Martins), irruptive species (owls), species (mainly non-passerines) normally not covered by standardized ringing and nestlings.

Three European Honey-buzzards were ringed when a wasp's nest was found. This species has not been ringed in Falsterbo since the early sixties!

A few night-time attempts were made at Nabben (terns, waders) during late summer and at the Lighthouse during late September-early October (owls). Two Red-necked Phalaropes, 40 Long-eared Owls (10 on Oct 7), two Short-eared Owls were ringed.

At Flommen, efforts were made to ring rails and pipits, resulting in 11 Water Rails (including four pulli), one Spotted Crake and 19 Rock Pipits.

In total, 388 fledged birds of 51 species were ringed beside the standardised programme.

The ringing of nestlings was mainly aimed at species breeding in nesting boxes like Tawny Owl, Common Swift, House Martin, Great Tit and Common Starling.

In total, 173 non-fledged birds of eight species were ringed (Appendix 1).

Long-term changes

The standardized ringing scheme is set to monitor long-term changes in the numbers of ringed birds in order to mirror population changes. In this report, we will just give an overview of the situation after 39 consecutive years. There are about 40 species that can be monitored and all but one are passerines.

Species showing significant trends, increasing or decreasing, are listed in Table 6A. Readers of previous reports will recognize most of the species in the list and with 40 years of data the changes from one year to the next will be rather few. The species showing significantly increasing trends are the same as last year and among these Common Whitethroat is the only "true" long-distance migrant. Chiffchaff and Firecrest are

immigrants from the European continent and in a long-term perspective of global warming, probably other new species will come this way.

Among the significantly decreasing species there are ten species of long-distance migrants still suffering from the large declines during the late 1980s and early 1990s. Then there is Reed Warbler, which is decreasing from around 2000 onwards. Some species like Barn Swallow and Northern Wheatear are also farmland birds, which are on the decline in many European countries. Furthermore, some species in the list, like House Sparrow, may mainly reflect local changes, that don't necessarily make them unusable in a wider context. The only change this year is the Barn Swallow which is no longer significant.

The European bird fauna is calculated to have lost an estimated number of 421 million birds since 1980 (Inger et al. 2014). Most of the declines took place during the first 15 years. Then it has been more stable but at a much lower level than before. The declines were largest among common species, especially among passerines. Bigger and rarer species were not affected very much or not at all. The declines in passerines seem to fit quite well with the pattern of decreasing species within our ringing program.

Significant trends with Spearman's Rank Correlation are showing that the continuity of a change is not random but it tells nothing about the change of numbers. A simple way to show this is (again) to use ten-year averages like in Table 6B. Large changes in numbers have taken place since the 1980s and there are both ups and downs. In most cases there are also significant trends (Table 6A).

However, there are some exceptions. Among species with non-significant trends there are some with large differences in numbers and some of them have been added to the bottom of Table 6B. It's remarkable that they are all increasing in numbers. They are also, more or less, species with irruptive migration patterns.

High and low seasonal totals are mixed through the years in a non-continuous way and thus there is no significant trend according to Pearson's Rank Correlation.

Recoveries

In 2019, 91 recoveries of 33 species of birds ringed at Falsterbo were reported. Among these, 65 birds were controlled by ringers or were read in the field and 26 were killed or found dead. The most common species were Reed Warbler (16) Blue Tit (15) and Goldcrest (6). Thirtytwo birds were recovered within Sweden while 59 were found abroad, all within Europe. The most remote reports are two Song Thrushes (shot) and a Willow Warbler (controlled by ringer) in Spain.

During 2000-2010 a special effort was made to ring Sandwich Terns at Falsterbo. During the years many reports have been made. This year one bird ringed as an adult in 2000 was controlled by a ringer at the Swedish breeding site, at least 21 years old. Another was a 17-year old reported from the northwest coast of Spain.

Four Long-eared Owls ringed in 2018 were reported, two were controlled in Norway and Sweden and two were found dead in Germany and The Netherlands. Two reports of Marsh Warblers represent the two most remote recoveries of this species, one on the Orkney Islands and one in Romania (1034 and 1688 km respectively).

Controls of birds ringed elsewhere

In 2018, 47 birds of 15 species ringed elsewhere were controlled at Falsterbo. Most common species were Reed Warbler (16), Sedge Warbler (5), Robin and Willow Warbler (both 4). Thirty birds were ringed in Sweden and 17 abroad. A Robin ringed at Gedser, southern Denmark April 21st was controlled in Falsterbo 21 hours later after flying 106 km!

Controls of birds ringed at Falsterbo

There were 97 controls of birds ringed at Falsterbo (at least 3 months after ringing).

Most numerous were Lesser Whitethroat, Blue Tit, Starling (11) and House Martin Reed Warbler, Great Tit, Reed Bunting (10), all being stationary and/or local breeders.

The most remarkable is, again, a Sandwich Tern ringed in Falsterbo in august 2008 and recaptured at the same place more than eleven years later, then at least 14 years old.

SOPHIE EHNBOOM, LENNART KARLSSON & MARC ILLA
Falsterbo Fågelstation
Fyrvägen 35
SE-239 40 Falsterbo
falsterbo@skof.se

APPENDIX 1 – RINGMÄRKNINGEN 2019

Antal ringmärkta fåglar vid Falsterbo 2019 fördelade på kategorier (standard- resp. övrig märkning) och lokaler. Mv = medelvärde 1980–2009.

Numbers of ringed birds at Falsterbo 2019 divided into categories (standardised ringing and others) and sites. Mv = average 1980-2009.

	Standardiserad ringmärkning						Övrigt		Totalt
	Standardized ringing						Miscellaneous		
	Fyren		Fyren		Flommen		Flygg	Pull	
	Lighthouse		Lighthouse		Reed bed		Fledged	Nestlings	
	21.3-10.6		21.7-10.11		21.7-30.9				
	2019	Mv	2019	Mv	2019	Mv	2019	2019	
Gräsand <i>Anas platyrhynchos</i>	1	0	0	0	0	0	8	0	9
Bivråk <i>Pernis apivorus</i>	0	0	0	0	0	0	3	0	3
Sparvhök <i>Accipiter nisus</i>	0	1	69	30	0	1	31	0	100
Tornfalk <i>Falco tinnunculus</i>	0	0	1	1	0	0	0	0	1
Vattenrall <i>Rallus aquaticus</i>	0	0	0	0	3	1	7	4	14
Småfläckig sumphöna <i>Porzana porzana</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Sothöna <i>Fulica atra</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Skärfläcka <i>Recurvirostra avosetta</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Större strandpipare <i>Charadrius hiaticula</i>	0	0	0	0	0	0	4	0	4
Kustsnäppa <i>Calidris canutus</i>	0	0	0	0	0	0	7	0	7
Kärnsnäppa <i>C. alpina</i>	0	0	0	0	0	0	21	0	21
Enkelbeckasin <i>Gallinago gallinago</i>	0	0	0	0	2	2	1	0	3
Rödbena <i>Tringa totanus</i>	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Skogssnäppa <i>T. ochropus</i>	0	0	0	0	4	1	1	0	5
Grönbenä <i>T. glareola</i>	0	0	0	0	1	5	8	0	9
Drillsnäppa <i>Actitis hypoleucos</i>	0	0	0	0	2	3	2	0	4
Smalnäbbad simsnäppa <i>Phalaropus lobatus</i>	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Kentsk tärna <i>Thalasseus sandvicensis</i>	0	0	0	0	0	0	0	18	18
Fisktärna <i>Sterna hirundo</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Småtärna <i>Sternula albilfrons</i>	0	0	0	0	0	0	0	4	4
Ringduva <i>Columba palumbus</i>	4	0	0	1	0	0	0	0	4
Kattuggla <i>Strix aluco</i>	0	0	0	0	0	0	0	4	4
Hornuggla <i>Asio otus</i>	0	0	0	0	0	0	40	0	40
Jorduggla <i>A. flammeus</i>	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Nattskär <i>Caprimulgus europaeus</i>	2	0	0	0	0	0	1	0	3
Tornseglare <i>Apus apus</i>	0	0	0	0	0	0	9	3	12
Kungsfiskare <i>Alcedo atthis</i>	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	2	2	1	2	2	1	0	0	5
Större hackspett <i>Dendrocopos major</i>	3	1	0	9	0	0	0	0	3
Trädlärka <i>Lullula arborea</i>	0	0	0	0	0	0	3	0	3
Backsvala <i>Riparia riparia</i>	0	0	0	2	117	43	2	0	119
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	1	2	2	4	101	140	4	0	108
Hussvala <i>Delichon urbicum</i>	11	1	13	4	0	10	4	39	67
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	8	9	32	125	23	25	21	0	84
ängspiplärka <i>A. pratensis</i>	0	1	0	8	2	2	22	0	24
Skärpiplärka <i>A. petrosus</i>	0	0	0	0	0	0	19	0	19
Gulärta <i>Motacilla flava</i>	0	1	0	4	17	48	5	0	22
Sädesärta <i>M. alba</i>	6	11	15	22	15	12	3	0	39
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	123	75	682	663	10	40	16	0	831
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	280	157	203	237	8	54	2	0	493
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	1515	1073	2250	2435	29	75	32	0	3826

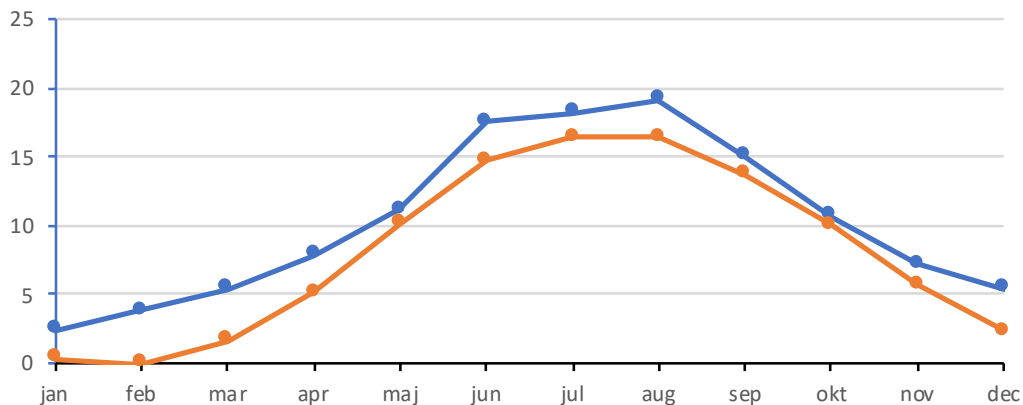
APPENDIX 1 – RINGMÄRKNINGEN 2019 FORTS.

	Standardiserad ringmärkning						Övrigt		Totalt
	Standardized ringing						Miscellaneous		
	Fyren		Fyren		Flommen		Flygg	Pull	
	Lighthouse	Lighthouse	Lighthouse	Reed bed	Fledged	Nestlings			
	21.3-10.6	21.7-10.11	21.7-30.9						
	2019	Mv	2019	Mv	2019	Mv	2019	2019	
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	11	14	5	5	1	1	0	0	17
Blåhake <i>L. svecica</i>	1	3	0	0	0	1	0	0	1
Svart rödstjärt <i>Phoenicurus ochruros</i>	4	8	3	5	0	0	0	0	7
Rödstjärt <i>Ph. phoenicurus</i>	100	100	124	182	6	6	1	0	231
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i>	0	5	2	9	41	51	0	0	43
Svarthakad buskskvätta <i>Saxicola rubicola</i>	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	0	3	1	9	6	5	0	0	7
Ringtrast <i>Turdus torquatus</i>	1	0	1	0	0	0	0	0	2
Koltrast <i>T. merula</i>	56	58	90	47	0	0	0	0	146
Björktrast <i>T. pilaris</i>	1	4	2	4	0	0	0	0	3
Taltrast <i>T. philomelos</i>	81	49	211	251	1	2	4	0	297
Rödvingetrast <i>T. iliacus</i>	6	7	22	25	0	0	0	0	28
Gräshoppsångare <i>Locustella naevia</i>	0	1	1	2	1	4	0	0	2
Vassångare <i>L. luscinoides</i>	0	0	0	0	2	0	0	0	2
Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	0	1	1	1	468	588	0	0	469
Kärrsångare <i>A. palustris</i>	11	12	5	3	163	92	0	0	179
Rörsångare <i>A. scirpaceus</i>	3	25	21	19	1023	1940	5	0	1052
Trastsångare <i>A. arundinaceus</i>	0	0	0	0	2	2	0	0	2
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	29	32	43	40	2	2	4	0	78
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	143	107	100	75	1	5	1	0	245
Törnsångare <i>S. communis</i>	53	64	57	40	81	34	0	0	191
Trädgårdssångare <i>S. borin</i>	51	55	68	173	2	4	4	0	125
Svarthätta <i>S. atricapilla</i>	72	55	99	110	1	3	2	0	174
Grönsångare <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	3	3	17	21	0	1	0	0	20
Gransångare <i>Ph. collybita</i>	318	64	742	154	70	14	16	0	1146
Lövsångare <i>Ph. trochilus</i>	594	1204	473	1111	99	628	1	0	1166
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	206	192	1417	2418	3	6	30	0	1656
Brandkronad kungsfågel <i>R. ignicapilla</i>	10	3	20	2	0	0	1	0	31
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	36	19	37	62	1	2	0	0	74
Mindre flugsnappare <i>Ficedula parva</i>	1	2	7	6	0	0	0	0	8
Svartvit flugsnappare <i>F. hypoleuca</i>	23	37	33	112	0	3	0	0	56
Stjärtmes <i>Aegithalos caudatus</i>	1	1	2	33	0	0	0	0	3
Svartmes <i>Periparus ater</i>	16	1	0	70	0	0	0	0	16
Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	25	16	112	3987	2	80	1	0	140
Talgoxe <i>Parus major</i>	28	35	20	571	0	2	6	2	56
Trädskrypare <i>Certhia familiaris</i>	1	2	7	26	0	0	0	0	8
Trädgårdsträdskrypare x trädskrypare <i>Certhia brachydactyla</i> x <i>C. familiaris</i>	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Pungmes <i>Remiz pendulinus</i>	0	0	0	0	3	18	0	0	3
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	8	18	6	17	5	8	0	0	19
Varfågel <i>L. excubitor</i>	0	0	1	1	0	0	0	0	1
Skata <i>Pica pica</i>	0	0	1	2	0	0	0	0	1
Kaja <i>Corvus monedula</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Kråka <i>C. corone</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Stare <i>Sturnus vulgaris</i>	21	17	1	13	0	4	1	99	122
Gråsparv <i>Passer domesticus</i>	0	0	4	9	0	0	0	0	4
Pilfink <i>P. montanus</i>	1	1	188	71	1	1	0	0	190
Bofink <i>Fringilla coelebs</i>	94	105	135	201	0	1	0	0	229
Bergfink <i>F. montifringilla</i>	5	5	18	50	0	1	0	0	23
Grönfink <i>Chloris chloris</i>	18	31	29	91	3	2	0	0	50
Steglits <i>Carduelis carduelis</i>	2	2	12	2	0	0	0	0	14
Grönsiska <i>Spinus spinus</i>	20	67	131	590	0	57	0	0	151
Hämpling <i>Linaria cannabina</i>	35	16	24	6	1	0	1	0	61
Vinterhämling <i>L. flavirostris</i>	0	0	2	3	0	0	0	0	2
Gråsiska <i>Acanthis flammea</i>	11	4	26	36	0	1	0	0	37
Rosenfink <i>Carpodacus erythrinus</i>	2	2	0	1	0	1	0	0	2
Domherre <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	4	5	0	60	0	0	0	0	4
Stenknäck <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	2	1	0	0	0	0	0	0	2
Gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	2	3	6	42	0	0	0	0	8
Sävsparv <i>E. schoeniclus</i>	6	10	6	24	148	212	22	0	182
SUMMA	4072	3809	7602	14424	2475	4258	388	173	14710
Arter	56		58		45		51	8	101

APPENDIX 2 – VÄDER VID FALSTERBO 2019 / WEATHER AT FALSTERBO 2019

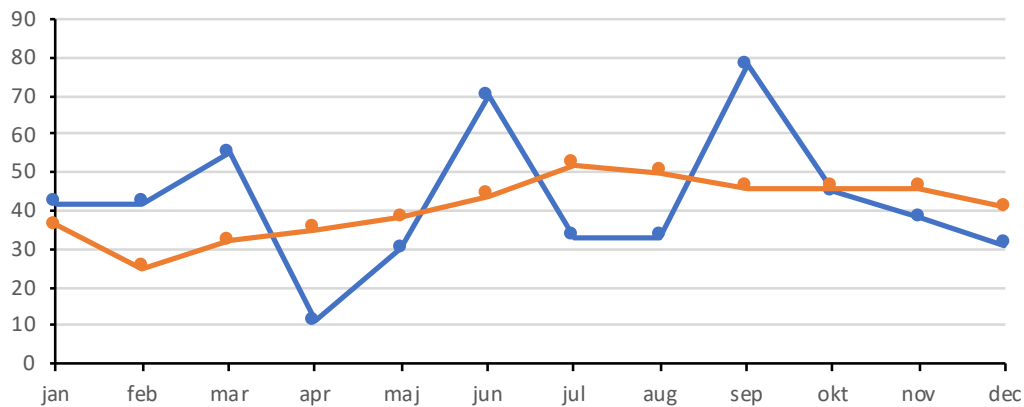
Medeltemperatur per månad. Blå=2019. Orange=mv. 1961–90.

Monthly average temperature. Blue=2019. Orange= average 1961-90.

Nederbörd per månad (mm) Blå=2019. Orange=mv. 1961–90.

Monthly precipitation (mm). Blue=2019. Orange= average 1961-90.

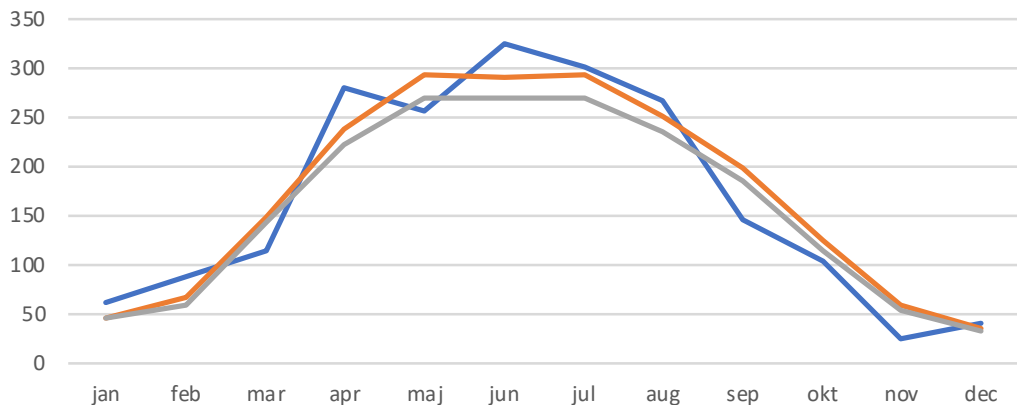

APPENDIX 2 – VÄDER VID FALSTERBO 2019 / WEATHER AT FALSTERBO 2019 FORTS.

Soltid (tim) Blå=2019. Grå=2018 för jämförelse. Orange=mv. 2003–18.

Sunshine (hours). Blue=2018. Grey=2018 for comparison. Orange= average 2003-18.

Väder 2019

Weather 2019

1. Nederbördsdagar. 2. Frostdagar (temperatur delvis under $\pm 0^{\circ}$ C). 3. Isdagar (temperatur under $\pm 0^{\circ}$ C hela dygnet). 4. Högsommardagar (maxtemperatur högre än $+25^{\circ}$ C).

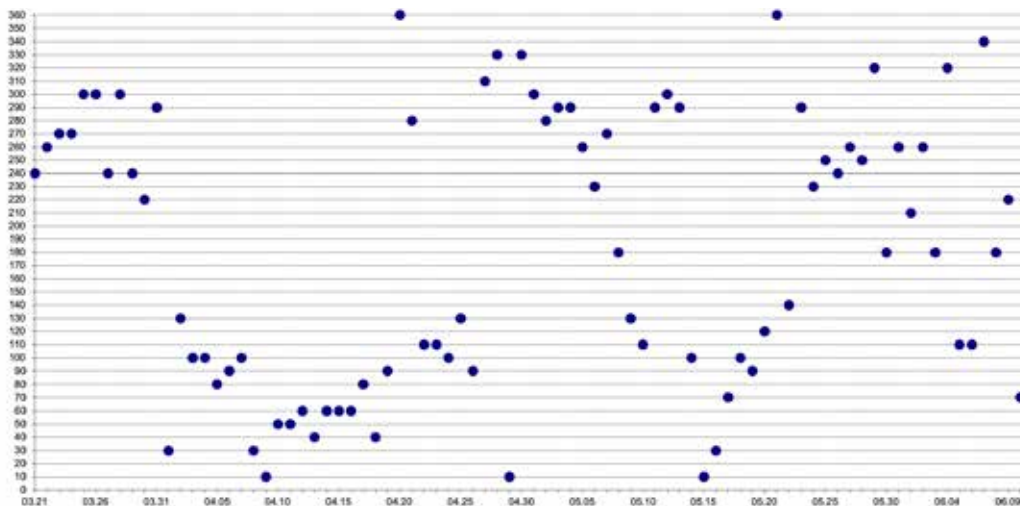
1. Days with precipitation. 2. Days with temperature partly below $\pm 0^{\circ}$ C. 3. Days with temperature constantly below $\pm 0^{\circ}$ C. 4. Hot summer days, max. temperature above $+25^{\circ}$ C.

Månad	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	År/Year
1. Nederbördsdagar	14	11	20	6	14	11	11	15	20	20	17	17	176
2. Frostdagar	12	1	0	5	0	0	0	0	0	0	0	2	20
3. Isdagar	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
4. Högsommardagar	0	0	0	0	0	2	6	1	0	0	0	0	9

APPENDIX 2 – VÄDER VID FALSTERBO 2019 / WEATHER AT FALSTERBO 2019 FORTS.

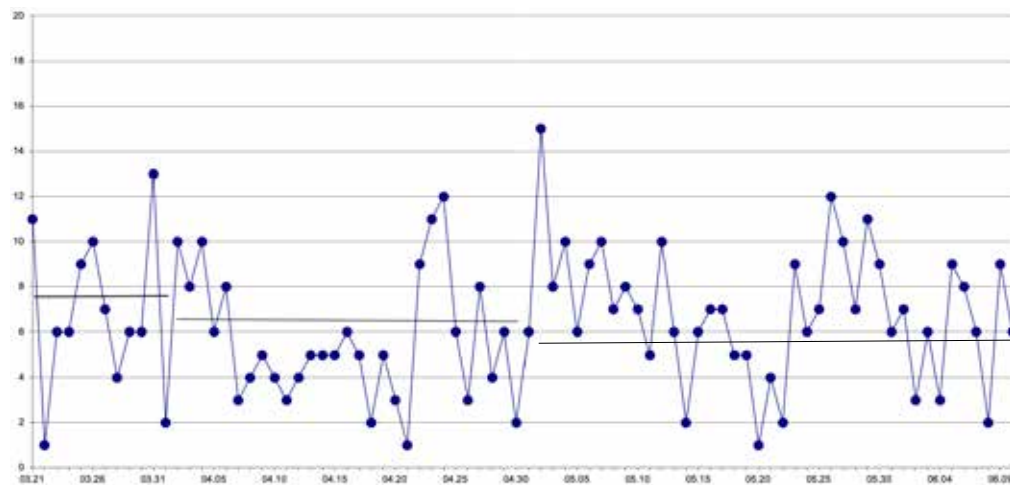
Fördelning av vindriktningar (kl. 07:00 CET) i tiogradersintervall våren 2019. Huvudstreck: norr 360, ost 90, syd 180 väst 270 grader.

Distribution of wind directions in 10-degree intervals during spring 2019. Cardinal points: north 360, east 90, south 180, west 270 degrees.

Fördelning av vindstyrkor (m/s kl. 07:00 CET) våren 2019. De vågräta linjerna anger medelvind 1961–90 under månaden.

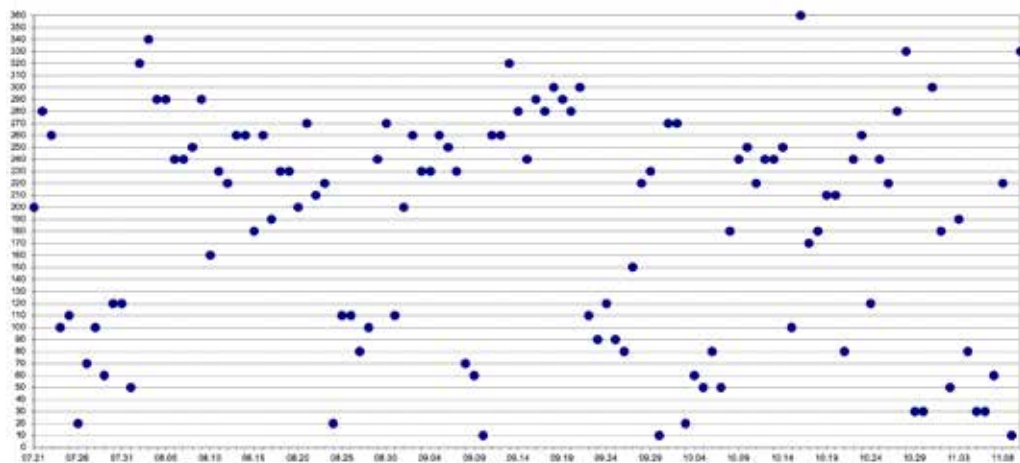
Distribution of wind speeds (m/s at 07:00 a.m. CET) during spring 2019. Horizontal lines show average wind speed per month 1961-90.

APPENDIX 2 – VÄDER VID FALSTERBO 2019 / WEATHER AT FALSTERBO 2019 FORTS.

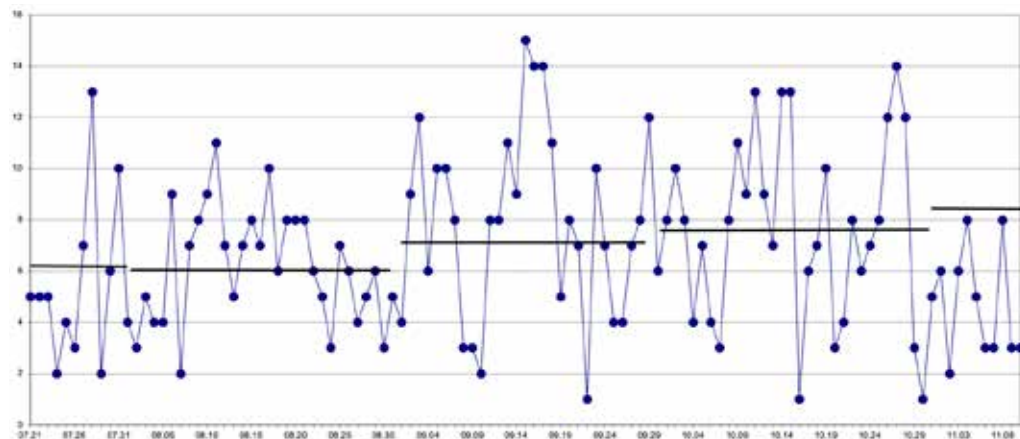
Fördelning av vindriktningar (kl. 07:00 CET) i tiogradersintervall hösten 2019. Huvudstreck: norr 360, ost 90, syd 180 väst 270 grader.

Distribution of wind directions in 10-degree intervals during autumn 2019. Cardinal points: north 360, east 90, south 180, west 270 degrees.

Fördelning av vindstyrkor (m/s kl. 07:00 CET) hösten 2019. De vågräta linjerna anger medelvind 1961–90 under månaden.

Distribution of wind speeds (m/s at 07:00 a.m. CET) during autumn 2019. Horizontal lines show average wind speed per month 1961-90.

**SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL**

Insamlingen till stöd för Falsterbo Fågelstation fortsätter.

Fågelstationen har tilldelats 90-konto:

Pg 900301-3; Bg 900-3013

Obs! Betalningsmottagare: Skånes Ornitologiska Förening